

OSNOVNA ŠKOLA KOPRIVNIČKI BREGI

KRITERIJI PRAĆENJA I OCJENJIVANJA
(prema Kurikulima nastavnih predmeta)

3. razred osnovne škole

AKTIV RAZREDNE NASTAVE

Postotna skala za ocjenjivanje pisanih provjera:

POSTOTAK	OCJENA
0 % – 50 %	nedovoljan (1)
51 % - 65 %	dovoljan (2)
66 % - 78 %	dobar (3)
79 % - 90 %	vrlo dobar (4)
91 % - 100 %	odličan (5)

NASTAVNI PREDMET: HRVATSKI JEZIK

Sastavnice vrednovanja u predmetu Hrvatski jezik su:

- ✓ hrvatski jezik i komunikacija
- ✓ književnost i stvaralaštvo
- ✓ kultura i mediji.

Sadržaj vrednovanja u nastavnom predmetu su:

- razgovor, pitanja i odgovori (usmeni odgovori)
- rješavanje zadataka pisane provjere znanja
- rješavanje problemskih zadataka
- tumačenje grafičkih organizatora znanja i/ili tablično/grafički prikazanih rezultata znanstvenih istraživanja
- izvedba pokusa ili istraživanja prema pisanom protokolu
- obrazloženje izvedenog pokusa ili istraživanja
- izrada izvješća o provedenom istraživanju prema unaprijed utvrđenim kriterijima
- izrada konceptualnih i/ili umnih mapa, križaljki, pitalica, rebusa, kvizova, stripova, infografika prema unaprijed utvrđenim kriterijima
- pisanje sastavka na određenu temu prema unaprijed zadanim smjericama i utvrđenim kriterijima
- izrada plakata, prezentacija, seminara prema unaprijed utvrđenim kriterijima.

Oblici vrednovanja naučenog su:

- usmene provjere, pisane provjere zadatcima zatvorenoga i /ili otvorenog tipa;
- predstavljanja ili izvedbe: govorni i razgovorni oblici,
- praktični radovi, projekti; učeničke mape i sl.

Tekst u kurzivu je u cijelosti preuzet iz Kurikuluma za Hrvatski jezik.

SASTAVNICA/ELEMENT VREDNOVANJA: HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA

ISHOD: OŠ HJ A.3.1. Učenik razgovara i govori tekstove jednostavne strukture.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Razlikuje svakodnevne komunikacijske situacije.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „razlikuje svakodnevne komunikacijske situacije“ po zadanim elementima.	Uz stalno navođenje i upute razlikuje samo osnovne svakodnevne komunikacijske situacije.	Razlikuje samo poznate komunikacijske situacije, ne osjeća se slobodno u nepoznatim situacijama te u takvima traži pomoć.	Uz manje i kraće upute razlikuje svakodnevne komunikacijske situacije.	Samostalno i samouvjereno razlikuje svakodnevne situacije te svoj nastup prilagođava određenoj situaciji.
Govori kraći tekst prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „govori kraći tekst prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak“ po zadanim elementima.	Prema predlošku te uz pomoć i pitanja sasvim djelomično prepričava/govori kraći poznati i nekoliko puta uvježbani tekst prema pojednostavljenoj strukturu, služeći se jednostavnim rečenicama.	Djelomično govori kraći tekst prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak, s tim da ga je potrebno navoditi i poticati. Teže shvaća strukturu.	Većinom uspješno i uz kratka navođenja govori kraći tekst prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak.	Uspješno i bez pomoći govori kraći tekst prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak.
Pripovijeda događaje nižući ih kronološki.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „pripovijeda događaje nižući ih kronološki“ po zadanim elementima.	Djelomično pripovijeda događaje nepreciznim i nepotpunim kronološkim slijedom uz stalno navođenje.	Uz navođenje i povremeni poticaj pripovijeda događaje kronološkim slijedom, ali sam teško uočava kronološki slijed.	Pripovijeda događaje kronološki ih nižući te slijedeći smisao cjeline uz manje ispravke.	Razvrstava događaje kronološki te ih samostalno reda pravilnim redoslijedom u jasnu i logičku cjelinu.
Služi se novim riječima u skladu s komunikacijskom situacijom i temom.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „služi se novim riječima u skladu s komunikacijskom situacijom i temom“ po zadanim elementima.	Slabo se služi novim riječima u skladu s komunikacijskom situacijom i temom, djelomično upotrijebi neke nove riječi u skladu s temom ukoliko ima predložak. Rijetko bogati rječnik u govoru.	Služi se samo nekim novim riječima, već uvježbanim i naučenim, to jest višestruko ponavljanim, u skladu s temom.	Čineći manje, nezamjetne pogreške, služi se novim riječima u skladu s komunikacijskom situacijom i temom.	Lako i sigurno se služi novim riječima u skladu s komunikacijskom situacijom i temom.

U govornim situacijama samostalno prilagođava ton, intonaciju i stil.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>u govornim situacijama samostalno prilagođava ton, intonaciju i stil</i> “ po zadanim elementima.	Ponavljajući za modelom djelomično prilagođava u govornim situacijama o ton, intonaciju i stil.	Prepoznaje, ali ne primjenjuje uvijek niti prilagođava samostalno ton, stil i intonaciju. Tek uz navođenje relativno uspješno prilagodi stil, ton i intonaciju.	Većinom samostalno prilagođava ton, intonaciju i stil u govornim situacijama.	U samostalnom govornom nastupu, kao i govornim situacijama, razlikuje i primjenjuje stil, intonaciju i ton (upitne, usklične, izjavne rečenice, upravni govor u tekstu, stil u priči ili pjesmi lako prepoznaje, jednako u govoru i književnim tekstovima).
Točno izgovara ogledne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>točno izgovara ogledne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i</i> “ po zadanim elementima.	Teže razlikuje glasove č/ć/dž/đ/ije/je i u oglednim i čestim riječima zbog nedovoljnog bogaćenja rječnika. Isključivo uz nekoliko ponavljanja za modelom uspješno reproducira poznate i česte riječi.	Ponavljajući za modelom uspješno izgovara ogledne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i.	Izgovara ogledne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i ponekad griješeći u nekim izgovorima.	Točno, pravilno i razgovijetno izgovara ogledne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i, ali i nove riječi s kojima se prvi put susreće.

Pažljivo i uljudno sluša sugovornika ne prekidajući ga u govorenju.

|| Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.

ISHOD: OŠ HJ A.3.2. Učenik sluša tekst i prepričava sadržaj poslušanoga teksta.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Sluša tekst prema zadanim smjernicama: unaprijed zadana pitanja i upute.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>sluša tekst prema zadanim smjernicama: unaprijed zadana pitanja i upute</i> “ po zadanim elementima.	Izrazito nestalne pažnje pri slušanju te je potrebno ponavljati zadana pitanja nakon slušanja, ili više puta ponoviti smjernice i tražiti od učenika da ih sam ponovi.	Uz povremeno nestalnu pažnju sluša tekst prema zadanim smjernicama, ali je pitanja potrebno ponoviti.	Uspješno sluša tekst prema zadanim smjernicama, ponekad je pažnja pomalo nestalna, ali pamti upute i pitanja pri slušanju.	S aktivnom pažnjom sluša tekst, pamti pitanja i upute te na njih točno i s lakoćom odgovara, što ukazuje na aktivno slušanje i pretvorbu slušanog u razumijevanje i povratne informacije.
Odgovara na pitanja o poslušanome tekstu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>odgovara na pitanja o poslušanome tekstu</i> “ po	Kratko i nepotpuno potpuno odgovara na pitanja o slušanome tekstu.	Odgovara na pitanja o slušanome tekstu uz stalno navođenje kratkim rečenicama.	Točno odgovara na pitanja o slušanome tekstu.	Samostalno i potpuno odgovara na pitanja o slušanome tekstu.

	zadanim elementima.				
Postavlja pitanja o poslušanome tekstu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>postavlja pitanja o poslušanome tekstu</i> “ po zadanim elementima.	Postavlja pitanja o slušanome tekstu prema predlošku, a ne samostalno; sluša i razumije jasnu i kratku uputu i postupa prema uputi uz navođenje i korak po korak.	Postavlja jednostavna pitanja o slušanom tekstu; sluša i razumije jednostavniju uputu i postupa prema njoj.	Postavlja pitanja o slušanome tekstu; sluša i razumije uputu i postupa prema uputi.	Inicira postavljanje pitanja o slušanome tekstu te ih produbljuje; sluša i razumije uputu i postupa prema uputi brzo i točno.
Prepričava poslušani tekst.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepričava poslušani tekst</i> “ po zadanim elementima.	Samostalno ne prepričava slušani tekst, tek nakon nekoliko primjera suučenika, uz navođenje, djelomično prepričava poslušani tekst.	Uz stalnu pomoć prepričava poslušani tekst.	Prepričava poslušani tekst uz poneka navođenja.	Samostalno i bez greške prepričava slušani tekst.
Izdvađa nepoznate riječi, pretpostavlja značenje riječi na temelju sadržaja teksta i upotrebljava ih.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>izdvaja nepoznate riječi, pretpostavlja značenje riječi na temelju sadržaja teksta i upotrebljava ih</i> “ po zadanim elementima.	Izdvađa nepoznate riječi ali i veći broj poznatih uvrštava pod nepoznate zbog siromašnog vokabulara. Ne pretpostavlja značenje riječi na temelju sadržaja teksta i ne upotrebljava ih samostalno, tek uz poticaj.	Izdvađa nepoznate riječi, ali ne pretpostavlja značenje riječi na temelju sadržaja teksta, tek ih nakon pojašnjenja upotrebljava.	U većoj mjeri izdvaja nepoznate riječi, pretpostavlja značenje riječi na temelju sadržaja teksta i upotrebljava ih uz manja navođenja.	Izdvađa nepoznate riječi, pretpostavlja značenje riječi na temelju sadržaja teksta i upotrebljava ih ii samostalno traži značenje u rječniku ili putem digitalne tehnologije.
Izražava mišljenje o poslušanome tekstu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>izražava mišljenje o poslušanome tekstu</i> “ po zadanim elementima.	Izražava mišljenje o poslušanome tekstu kratkim riječima, neprimjerenim standardnom književnom jeziku (super, dobro, lijepo).	Izražava mišljenje o slušanom tekstu često ponavljajući tuđa mišljenja, samostalno izražavanje mišljenja često izostaje.	Uspješno izražava mišljenje o poslušanome tekstu.	Slobodno i bez ikakvog navođenja izražava argumentira stavove o poslušanome tekstu.
Razumije ulogu i	Učenik ne ostvaruje	Slabo razumije ulogu i	Djelomično razumije	U većoj mjeri razumije	U potpunosti razumije

korisnost slušanja.	sastavnicu ishoda „razumije ulogu i korisnost slušanja“ po zadanim elementima.	korisnost slušanja, ne shvaća primjenjivost i korisnost zadanoga zadatka.	ulogu i korisnost slušanja.	ulogu i korisnost slušanja.	ulogu i korisnost slušanja.
ISHOD: OŠ HJ A.3.3. Učenik čita tekst i pronalazi važne podatke u tekstu.					
RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Uočava grafičku strukturu teksta: naslov, tijelo teksta, ilustracije i/ili fotografije, rubrike.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „uočava grafičku strukturu teksta: naslov, tijelo teksta, ilustracije i/ili fotografije, rubrike“ po zadanim elementima.	Djelomično prepoznaje strukturu teksta: naslov, tijelo teksta, ilustracije i/ili fotografije.	Prepoznaje grafičku strukturu teksta: naslov, tijelo teksta, ilustracije i/ili fotografije.	Uočava grafičku strukturu teksta: naslov, tijelo teksta, ilustracije i/ili fotografije, rubrike, uz potpitanja ih objašnjava.	Uočava i samostalno iznosi grafičku strukturu teksta: naslov, tijelo teksta, ilustracije i/ili fotografije, rubrike.
Odgovara na pitanja o pročitanoj tekstu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „odgovara na pitanja o pročitanoj tekstu“ po zadanim elementima.	Kratko i nepotpuno odgovara na jednostavna pitanja o pročitanoj tekstu.	Uz poticaj i potpitanja odgovara na pitanja o pročitanoj tekstu.	Uspješno odgovara na pitanja o pročitanoj tekstu.	Točno i bez greške, potpunim rečenicama odgovara na pitanja o pročitanoj tekstu.
Postavlja pitanja o pročitanoj tekstu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „postavlja pitanja o pročitanoj tekstu“ po zadanim elementima.	Isključivo uz predložak postavlja jednostavna pitanja o pročitanoj tekstu.	Postavlja pitanja o pročitanoj tekstu uz jasne smjernice (mjesto i vrijeme radnje i likovi, ali teže postavlja pitanja kritičkog promišljanja i uzročno- posljedičnih veza.	Samostalno postavlja pitanja o pročitanoj tekstu, ali je potrebno gramatički neka pitanja ispraviti.	Bez predloška postavlja pitanja o pročitanoj tekstu, s tim da su postavljena pitanja pravilno strukturirana i skladu s književnim standardnim jezikom.
Pronalazi važne podatke u tekstu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „pronalaži važne podatke u tekstu“ po zadanim elementima.	Teže pronalazi važne podatke u tekstu, upute za to moraju biti jasne i jednostavne.	Uz detaljne upute pronalaži važne podatke u tekstu.	U većoj mjeri pronalazi važne podatke u tekstu.	Uspješno i lako pronalazi važne podatke u tekstu.
Pronalazi i objašnjava podatke u grafičkim prikazima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „pronalaži i objašnjava podatke u grafičkim prikazima“ po zadanim	Prepoznaje jednostavne podatke u grafičkim prikazima prema zadanom primjeru/predlošku.	Prepoznaje podatke u grafičkim prikazima, ali ih samostalno ne objašnjava.	Pronalazi podatke u grafičkim prikazima i objašnjava ih uz dodatni poticaj.	Pronalazi i objašnjava podatke u grafičkim prikazima.

	elementima.				
Pojašnjava i popravlj razumijevanje pročitana tekst čitajući ponovo tekst.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>pojašnjava i popravlj razumijevanje pročitana tekst čitajući ponovo tekst</i> “ po zadanim elementima.	I nakon ponovnog čitaja, teže popravlj razumijevanje pročitana tekst.	Uz upute popravlj razumijevanje pročitana tekst čitajući ponovo tekst, ali uz navođenje ili slijeđenje uputa.	Popravlj razumijevanje pročitana tekst čitajući ponovo tekst.	Pojašnjava i popravlj razumijevanje pročitana tekst čitajući ponovo tekst, uočava eventualne greške i propuste te ih ispravlja.
Sažima (traži glavne misli) i prepričava tekst.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>sažima (traži glavne misli) i prepričava tekst</i> “ po zadanim elementima.	Ne sažima samostalno glavne misli, a tekst prepričava uz zadane natuknice i smjernice, često nabrajajući događaje, sve u jednoj rečenici.	Prepričava tekst prema smjernicama, ali glavne misli teže samostalno uočava i sažima.	Sažima (traži glavne misli) i prepričava tekst. U prepričavanju potrebno više paziti na intonaciju i slaganje rečenica.	Pravilno i točno sažima (traži glavne misli) i prepričava tekst sažeto i jasno.
Prepoznaje nepoznate riječi i pronalazi njezino značenje na temelju sadržaja tekst i u rječniku.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaje nepoznate riječi i pronalazi njezino značenje na temelju sadržaja tekst i u rječniku</i> “ po zadanim elementima.	Prepoznaje nepoznate riječi i pronalazi njezino značenje u rječniku uz pomoć i upute kako se snalaziti u rječniku, ili uz pomoć suučenika.	Prepoznaje nepoznate riječi i pronalazi njezino značenje u rječniku.	Prepoznaje i razlikuje nepoznate riječi i pronalaži njezino značenje na temelju sadržaja tekst i u rječniku.	Prepoznaje i objašnjava nepoznate riječi te pronalaži njihova značenja na temelju sadržaja tekst i u rječniku. Pomaže u tome i suučenicima.

ISHOD: OŠ HJ A.3.4. Učenik piše vođenim pisanjem jednostavne tekstove u skladu s temom.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Piše jednostavne tekstove prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>piše jednostavne tekstove prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi</i> “ po zadanim elementima.	Piše jednostavne tekstove prema zadanoj temi uz jasne i jednostavne upute i pojednostavljene zadatke.	Piše jednostavne tekstove prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi uz zadane smjernice i upute.	Piše jednostavne tekstove prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi uz poticaj ili manje greške (nabranje ili korištenje istih riječi pri početku većine rečenica).	Piše jednostavne tekstove prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi, kreativno i gramatički i pravopisno pravilno.
Piše prema predlošcima za uvježbavanje pisanja	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>piše</i> “	Uz stalnu pomoć i opetovane greške piše	Povremeno piše prema predlošcima za	Većinom samostalno i gotovo bez pomoći piše	Samostalno i bez traženja pomoći piše prema

(neposrednim promatranjem, zamišljanjem, predočavanjem).	<i>prema predlošcima za uvježbavanje pisanja (neposrednim promatranjem, zamišljanjem, predočavanjem)</i> “ po zadanim elementima.	prema predlošcima za uvježbavanje pisanja (neposrednim promatranjem, ali ne i zamišljanjem i predočavanjem).	uvježbavanje pisanja (neposrednim promatranjem te ponekad zamišljanjem uz dodatna pojašnjenja).	prema predlošcima za uvježbavanje pisanja (neposrednim promatranjem i zamišljanjem)	predlošcima za uvježbavanje pisanja (neposrednim promatranjem, zamišljanjem, predočavanjem).
Piše vođenim pisanjem pisani sastavak prepoznatljive trodijelne strukture (uvod, glavni dio, završetak).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>piše vođenim pisanjem pisani sastavak prepoznatljive trodijelne strukture (uvod, glavni dio, završetak)</i> “ po zadanim elementima.	Prema zadanom predlošku i uz stalna ispravljanja i nadgledanja piše vođenim pisanjem pisani sastavak prepoznatljive trodijelne strukture (uvod, glavni dio, završetak).	Uz dobro razrađen plan pisanja i odgovarajuću povratnu informaciju od učitelja piše vođenim pisanjem pisani sastavak prepoznatljive trodijelne strukture (uvod, glavni dio, završetak).	Piše vođenim pisanjem pisani sastavak prepoznatljive trodijelne strukture (uvod, glavni dio, završetak) uglavnom samostalno i točno, uz manje greške u strukturi.	U potpunosti piše vođenim pisanjem pisani sastavak prepoznatljive trodijelne strukture (uvod, glavni dio, završetak) točno i pravilno.
Piše različite kratke tekstove: čestitka, kratka e-poruka, pisani sastavak.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>piše različite kratke tekstove: čestitka, kratka e-poruka, pisani sastavak</i> “ po zadanim elementima.	Isključivo uz predložak ili dobro sastavljen plan/koncept piše kratak tekst (sastavak).	Piše samo neke kratke tekstove: čestitka/pisani sastavak uz dodatna pojašnjenja.	Piše različite kratke tekstove: čestitka i/ili pisani sastavak.	Uspješno piše različite kratke tekstove: čestitka, kratka e-poruka, pisani sastavak.
Provjerava pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost u pisanju.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>provjerava pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost u pisanju</i> “ po zadanim elementima.	Samostalno prilično teško provjerava pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost u pisanju. Razina znanja ne omogućuje primjenu istog jer je izrazito slaba razina znanja.	Pokušava provjeriti pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost u pisanju, ali djelomična uspješnost se postiže čineći navedeno prema zadanom predlošku ili primjeru ostalih suučenika.	Provjerava pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost u pisanju uz zadane smjernice od strane učitelja.	Provjerava i ispravlja u okviru svog znanja i vladanja sadržajima pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost u pisanju, ali isto tako prepoznaje i razlikuje te pojašnjava određene greške u čitanju i pisanju kod suučenika.
Piše ogledne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>piše ogledne i česte riječi koje</i>	Prepisuje ogledne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u	Uglavnom piše ogledne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u	Većinom točno i pravilno piše ogledne i česte riječi koje su dio	Aktivno i svakodnevno te s lakoćom piše ogledne i česte riječi koje su dio

glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i (umanjenice, uvećanice, zanimanja).	su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i (umanjenice, uvećanice, zanimanja)“ po zadanim elementima.	kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i (umanjenice, uvećanice, zanimanja), ali i u prijepisu često griješi. Umanjenice i uvećanice rijetko izvodi samostalno i pravilno.	kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i (umanjenice, uvećanice, zanimanja), ali dosta često ne razlikuje glasove č i ć, ili dž i đ te ije i je. Prijepisi umanjena i uvećana su uspješni, ali u samostalnom izvođenju istih prilično griješi.	aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i (umanjenice, uvećanice, zanimanja).	aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i (umanjenice, uvećanice, zanimanja).
Piše veliko početno slovo: imena ulica, trgova, naseljenih mjesta, voda i gora, ustanova u užem okružju; imena knjiga i novina.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „piše veliko početno slovo: imena ulica, trgova, naseljenih mjesta, voda i gora, ustanova u užem okružju; imena knjiga i novina“ po zadanim elementima.	Ponavlja greške u pisanju velikoga slova što pokazuje nedovoljnu usvojenost pravila i primjenu istoga (neshvaćanje) u pisanju velikog početnog slova.	Povremeno točno piše veliko početno slovo zbog nedovoljne uvježbanosti ili poimanja pravila o pisanju velikog slova.	Uz poneke greške, koje pri ukazivanju na njih uklanja, piše veliko početno slovo.	Razumije pravila i točno ih primjenjuje u pisanju velikog početnog slova.
Primjenjuje pravilo pisanja čestih višerječnih imena.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „primjenjuje pravilo pisanja čestih višerječnih imena“ po zadanim elementima.	Uglavnom ne primjenjuje pravilo pisanja čestih višerječnih imena, uz navođenje ih piše djelomično uspješno.	Prepoznaje i ponekad točno primjenjuje pravilo pisanja čestih višerječnih imena, ali je potrebno ispravljanje i ponavljanje pravila i uputa.	Prema poznatim primjerima primjenjuje pravilo pisanja čestih višerječnih imena.	Slobodno i jasno primjenjuje pravilo pisanja čestih višerječnih imena. Usvojena znanja primjenjuje na nova i samostalno ih produbljuje.
Piše dvotočku i zarez u nabranjanju.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „piše dvotočku i zarez u nabranjanju“ po zadanim elementima.	Povremeno piše dvotočku i zarez u nabranjanju, ali ih često nepravilno koristi.	Relativno uspješno uz dobro pojašnjen zadatak i slijedeći primjer piše dvotočku i zarez u nabranjanju.	Uz povremene greške piše dvotočku i zarez u nabranjanju.	Točno i pravilno te bez greške piše dvotočku i zarez u nabranjanju.

ISHOD: OŠ HJ A.3.5. Učenik oblikuje tekst služeći se imenicama, glagolima i pridjevima, uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Uočava glagolsku radnju, stanje ili zbivanje na oglednim primjerima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uočava glagolsku radnju, stanje ili zbivanje na oglednim primjerima</i> “ po zadanim elementima.	Djelomično prepoznaje neku od glagolskih radnji, stanje ili zbivanje na oglednim primjerima.	Prepoznaje neku od glagolskih radnji, stanje ili zbivanje na oglednim primjerima.	Uočava glagolsku radnju, stanje ili zbivanje na oglednim primjerima.	Uočava i razlikuje glagolsku radnju, stanje ili zbivanje na oglednim primjerima i daje svoje primjere.
Piše pridjeve uz imenice da bi stvorio življu i potpuniju sliku.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>piše pridjeve uz imenice da bi stvorio življu i potpuniju sliku</i> “ po zadanim elementima.	Samo prema predlošku prepisuje iz primjera pridjeve uz zadane imenice kako bi izvršio zadatak, ali ne i da bi stvorio življu i potpuniju sliku.	Prema uputama i metodom razvrstavanja piše pridjeve uz imenice da bi ostvario zadatak, ali ne i da bi stvorio življu i potpuniju sliku.	Piše pridjeve uz imenice da bi stvorio življu i potpuniju sliku uz povremeno pojašnjenje zadatka.	Piše pridjeve uz imenice da bi stvorio življu i potpuniju sliku, samostalno ih smišlja i pridaje imenicama.
Prepoznaje glagole i pridjeve na oglednim primjerima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaje glagole i pridjeve na oglednim primjerima</i> “ po zadanim elementima.	Djelomično prepoznaje glagole i pridjeve na oglednim primjerima.	Prepoznaje glagole i pridjeve na oglednim primjerima.	Prepoznaje i razlikuje glagole i pridjeve na zadanim primjerima,	Prepoznaje, razlikuje i objašnjava glagole i pridjeve na svim zadanim primjerima.
Prepoznaje ogledne i česte umanjenice i uvećanice.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaje ogledne i česte umanjenice i uvećanice</i> “ po zadanim elementima.	Djelomično prepoznaje ogledne i česte umanjenice i uvećanice.	Prepoznaje ogledne i česte umanjenice i uvećanice.	Prepoznaje i razlikuje umanjenice i uvećanice u tekstu.	Prepoznaje, razlikuje i objašnjava sve umanjenice i uvećanice u tekstu.
Razlikuje jesnu i niječnu rečenicu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>razlikuje jesnu i niječnu rečenicu</i> “ po zadanim elementima.	Djelomično prepoznaje jesnu i niječnu rečenicu.	Prepoznaje jesnu i niječnu rečenicu.	Prepoznaje i razlikuje jesnu i niječnu rečenicu.	Razlikuje i objašnjava jesnu i niječnu rečenicu.

ISHOD: OŠ HJ A.3.6. Učenik razlikuje uporabu zavičajnoga govora i hrvatskoga standardnog jezika s obzirom na komunikacijsku situaciju.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Uočava uvjetovanost uporabe zavičajnoga idioma ili hrvatskoga standardnog jezika komunikacijskom situacijom.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uočava uvjetovanost uporabe zavičajnoga idioma ili hrvatskoga standardnog jezika komunikacijskom situacijom</i> “ po zadanim elementima.	Prepoznaje uvjetovanost uporabe zavičajnoga idioma (poznate primjere) ili hrvatskoga standardnog jezika komunikacijskom situacijom (poznata komunikacija i poznate fraze/izrazi).	Prepoznaje uvjetovanost uporabe zavičajnoga idioma ili hrvatskoga standardnog jezika komunikacijskom situacijom ukoliko su poznati ili daje primjer.	Uočava uvjetovanost uporabe zavičajnoga idioma ili hrvatskoga standardnog jezika komunikacijskom situacijom.	Prepoznaje, uočava i pojašnjava uvjetovanost uporabe zavičajnoga idioma ili hrvatskoga standardnog jezika komunikacijskom situacijom.
Istražuje u mjesnim knjižnicama i zavičajnim muzejima tekstove vezane uz jezični identitet i baštinu.			Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.		
Prepoznaje povijesne jezične dokumente i spomenike kao kulturnu baštinu mjesta/zavičaja.			Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.		

SASTAVNICA/ELEMENT VREDNOVANJA PREMA KURIKULARNIM DOKUMENTIMA: KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO

ISHOD: OŠ HJ B.3.1. Učenik povezuje sadržaj i temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Iskazuje misli i osjećaje nakon čitanja književnoga teksta.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>iskazuje misli i osjećaje nakon čitanja književnoga teksta</i> “ po zadanim elementima.	Uz poticaj i prema primjerima suučenika iskazuje misli i osjećaje nakon čitanja književnoga teksta.	Uz poticaj kratkim rečenicama iskazuje misli i osjećaje nakon čitanja književnoga teksta.	Iskazuje misli i osjećaje nakon čitanja književnoga teksta.	Iskazuje misli i osjećaje nakon čitanja književnoga teksta koristeći se bogatim rječnikom i složenijim rečenicama.
Prepoznaje temu književnoga teksta.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaje temu književnoga teksta</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć i navođenje prepoznaje temu književnoga teksta.	Prepoznaje temu književnoga teksta.	Prepoznaje i uz manju pomoć određuje temu književnoga teksta.	Prepoznaje i samostalno određuje temu književnoga teksta.
Povezuje temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>povezuje temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom</i> “ po zadanim elementima.	Teško ili jako slabo povezuje temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom.	Uz primjere ili pojašnjena i dodatna pitanja povezuje temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom.	U većoj mjeri povezuje temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom.	Uspješno povezuje temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom.

Navodi sličnosti i razlike između sadržaja i teme književnoga teksta i vlastitoga životnog iskustva.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>navodi sličnosti i razlike između sadržaja i teme književnoga teksta i vlastitoga životnog iskustva</i> “ po zadanim elementima.	Jako rijetko navodi sličnosti i razlike između sadržaja i teme književnoga teksta i vlastitoga životnog iskustva.	Povremeno, slijedeći primjer, navodi sličnosti i razlike između sadržaja i teme književnoga teksta i vlastitoga životnog iskustva.	Navodi sličnosti i razlike između sadržaja i teme književnoga teksta i vlastitoga životnog iskustva.	Navodi i dovodi u vezu sličnosti i razlike između sadržaja i teme književnoga teksta i vlastitoga životnog iskustva.
Uspoređuje misli i osjećaje nakon čitanja teksta sa zapažanjima ostalih učenika.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uspoređuje misli i osjećaje nakon čitanja teksta sa zapažanjima ostalih učenika</i> “ po zadanim elementima.	Iznosi osjećaje nakon čitanja teksta koristeći jednu ili dvije riječi, ali uz poticaj suučenika i/ili učitelja/ice, pozitivno reagira.	Uspoređuje misli i osjećaje nakon čitanja teksta sa zapažanjima ostalih učenika uz jasne upute prije izvođenja zadatka.	Uspoređuje misli i osjećaje nakon čitanja teksta sa zapažanjima ostalih učenika uz manja pojašnjenja.	Uspješno i bez pomoći uspoređuje misli i osjećaje nakon čitanja teksta sa zapažanjima ostalih učenika.
Prepoznaje etičke vrijednosti teksta.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaje etičke vrijednosti teksta</i> “ po zadanim elementima.	Povremeno prepoznaje etičke vrijednosti teksta.	Prepoznaje etičke vrijednosti teksta.	Prepoznaje i uspoređuje etičke vrijednosti teksta.	Prepoznaje, razlikuje i objašnjava etičke vrijednosti teksta.

ISHOD: OŠ HJ B.3.2. Učenik čita književni tekst i uočava pojedinosti književnoga jezika.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Prepoznaje i izdvaja temu književnoga teksta.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaje i izdvaja temu književnoga teksta</i> “ po zadanim elementima.	Teže samostalno prepoznaje temu književnoga teksta, tek uz navođenje i pomoć.	Prepoznaje temu književnoga teksta, ali ju teže samostalno izdvaja.	Prepoznaje i izdvaja temu književnoga teksta uz manje nadopune ili preoblikovanja u gramatički pravilnu rečenicu.	Prepoznaje i izdvaja temu književnoga teksta ili stvara samostalni izraz za zadanu temu.
Prepoznaje redoslijed događaja.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaje redoslijed događaja</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć djelomično prepoznaje redoslijed događaja.	Prepoznaje redoslijed događaja uz dodatna navođenja.	Prepoznaje redoslijed događaja i izdvaja ga i nabraja.	Prepoznaje, izdvaja i nabraja redoslijed događaja te samostalno formira rečenice.
Povezuje likove s mjestom i vremenom	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda	Uz dodatna pitanja ili primjer povremeno	Uz pomoć povezuje likove s mjestom i	U većoj mjeri samostalno i uspješno	Samostalno i bez pomoći povezuje likove s mjestom

radnje.	„povezuje likove s mjestom i vremenom radnje“ po zadanim elementima.	povezuje likove s mjestom ili vremenom radnje.	vremenom radnje.	povezuje likove s mjestom i vremenom radnje	i vremenom radnje.
Opisuje likove prema izgledu, ponašanju i govoru.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „opisuje likove prema izgledu, ponašanju i govoru“ po zadanim elementima	Isključivo uz pomoć opisuje likove prema izgledu i povremeno ponašanju.	Opisuje likove prema izgledu i ponašanju, ali pokazuje potrebu za pomoći u tome ili traži ponavljanje uputa.	Opisuje likove prema izgledu, ponašanju i govoru.	Opisuje likove prema izgledu, ponašanju i govoru te ih dovodi u vezu s ostalim likovima i radi usporedbe.
Uočava ritam, rimu i usporedbu u poeziji za djecu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „uočava ritam, rimu i usporedbu u poeziji za djecu“ po zadanim elementima.	Prepoznaje ritam u poeziji za djecu.	Prepoznaje ritam i rimu, ali ne i usporedbu u poeziji za djecu.	Uočava ritam i rimu u poeziji za djecu, ali Usporedbu je potrebno dodatno pojasniti ili prikazati primjer ili pobliže odrediti pitanjem (S čime pjesnik uspoređuje...?)	Samostalno i bez dodatnog pojašnjenja uočava ritam, rimu i usporedbu u poeziji za djecu.
Uočava ponavljanja u stihu, strofi ili pjesmi.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „uočava ponavljanja u stihu, strofi ili pjesmi“ po zadanim elementima.	Prepoznaje ponavljanja u stihu, strofi ili pjesmi ukoliko se na to ukaže to jest ukoliko se grafički prikaže i ukaže na riječi koje se ponavljaju.	Prepoznaje ponavljanja u stihu, strofi ili pjesmi ukoliko se na to ukaže.	Uočava ponavljanja u stihu, strofi ili pjesmi.	Uočava ponavljanja u stihu, strofi ili pjesmi te objašnjava njihovu uporabu (naglašavanja određenom dijela pjesme).
Uočava pjesničke slike.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „uočava pjesničke slike“ po zadanim elementima.	Prepoznaje uočljive pjesničke slike ukoliko se na to ukaže.	Prepoznaje pjesničke slike, ali ih samostalno ne razlikuje po vrsti, tek uz primjer i pojašnjenja.	Uočava pjesničke slike.	Uočava i razlikuje pjesničke slike te ih razvrstava.
Uočava emocionalnost i slikovitost teksta.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „uočava emocionalnost i slikovitost teksta“ po zadanim elementima.	Teže uočava slikovitost teksta.	Djelomično uočava slikovitost teksta.	Uočava slikovitost teksta.	Uočava emocionalnost i slikovitost teksta.

Uočava posebnost poetskog izraza: slikovitost, zvučnost i ritmičnost.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uočava posebnost poetskog izraza: slikovitost, zvučnost i ritmičnost</i> “ po zadanim elementima.	Djelomično prepoznaje ritmičnost poetskog izraza.	Prepoznaje ritmičnost poetskog izraza.	Uočava posebnost poetskog izraza: slikovitost, zvučnost i ritmičnost na zadanom primjeru i uz potpitanja.	Uočava posebnost poetskog izraza: slikovitost, zvučnost i ritmičnost.
---	--	---	--	---	---

ISHOD: OŠ HJ B.3.3 Učenik čita prema vlastitome interesu te razlikuje vrste knjiga za djecu.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Razlikuje slikovnicu, zbirku pjesama, zbirku priča, dječji roman, basnu, igrokaz.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>razlikuje slikovnicu, zbirku pjesama, zbirku priča, dječji roman, basnu, igrokaz</i> “ po zadanim elementima.	Prepoznaje slikovnicu i zbirku pjesama. Zbirku priča, dječji roman, basnu i igrokaz prepoznaje uz dodatna pojašnjenja i upute.	Razlikuje slikovnicu od zbirke pjesama, ali teže razlikuje zbirku priča, dječji roman, basnu i igrokaz.	Razlikuje slikovnicu, zbirku pjesama, zbirku priča, dječji roman, basnu, igrokaz.	Razlikuje i razvrstava slikovnicu, zbirku pjesama, zbirku priča, dječji roman, basnu, igrokaz.

Razvija čitateljske navike kontinuiranim čitanjem i motivacijom za čitanjem različitih žanrova.

Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.

Izrađuje popis pročitanih knjiga.

Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.

Objašnjava razloge vlastitoga izbora knjiga za čitanje.

Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.

Preporučuje ostalim učenicima knjige koje je pročitao i koje su mu bile zanimljive.

Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.

Sudjeluje u radionicama za poticanje čitanja u školskoj knjižnici.

Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.

ISHOD: OŠ HJ B.3.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost</i> “	Djelomično i uz pomoć se koristi aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima (koji su prilično siromašni) radi oblikovanja uradaka.	Povremeno se koristi aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost.	Koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost i originalnost.	Uspješno se i samostalno koristi jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje.

	<i>i stvaralačko mišljenje“ po zadanim elementima.</i>				
Istražuje, eksperimentira i slobodno radi na temi koja mu je bliska.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje“ po zadanim elementima.	Rijetko istražuje i eksperimentira na temi koja mu je bliska.	Povremeno uz poticaj istražuje i eksperimentira na temi koja mu je bliska.	Istražuje, eksperimentira i slobodno radi na temi koja mu je bliska uz unaprijed osigurane materijale i vođenje kroz istraživanje.	Istražuje, eksperimentira i slobodno radi na temi koja mu je bliska.
Stvara različite individualne uratke: stvara na dijalektu/mjesnom govoru, piše i crta slikovnicu, glumi u igrokazu, stvara novinsku stranicu, piše pismo podrške, crta naslovnicu knjige, crta plakat, crta strip.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „stvara različite individualne uratke: stvara na dijalektu/mjesnom govoru, piše i crta slikovnicu, glumi u igrokazu, stvara novinsku stranicu, piše pismo podrške, crta naslovnicu knjige, crta plakat, crta strip“ po zadanim elementima.	Uz pomoć i predložak piše i crta slikovnicu, glumi u igrokazu i crta strip.	Prema predlošku stvara neke od individualnih uradaka:, piše i crta slikovnicu, glumi u igrokazu, piše pismo podrške, crta naslovnicu knjige, crta plakat, crta strip.	Stvara neke od individualnih uradaka:, piše i crta slikovnicu, glumi u igrokazu, piše pismo podrške, crta naslovnicu knjige, crta plakat, crta strip.	Stvara različite individualne uratke: stvara na dijalektu/mjesnom govoru, piše i crta slikovnicu, glumi u igrokazu, stvara novinsku stranicu, piše pismo podrške, crta naslovnicu knjige, crta plakat, crta strip.

Razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo.

Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.

SASTAVNICA/ELEMENT VREDNOVANJA PREMA KURIKULARNIM DOKUMENTIMA: KULTURA I MEDIJI

ISHOD: OŠ HJ C.3.1. Učenik pronalazi podatke koristeći se različitim izvorima primjerenima dobi učenika.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Prepoznaje različite izvore informacija: digitalni udžbenici,	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „prepoznaje različite	Teže samostalno prepoznaje različite izvore informacija:	Prepoznaje različite izvore informacija: digitalni udžbenici,	Prepoznaje i razlikuje različite izvore informacija: digitalni	Prepoznaje, razlikuje i koristi različite izvore informacija: digitalni

tekstovi u zabavno-obrazovnim časopisima i knjigama za djecu te na obrazovnim mrežnim stranicama.	<i>izvore informacija: digitalni udžbenici, tekstovi u zabavno-obrazovnim časopisima i knjigama za djecu te na obrazovnim mrežnim stranicama</i> po zadanim elementima.	digitalni udžbenici, tekstovi u zabavno-obrazovnim časopisima i knjigama za djecu, ali uz više ponavljanja ih pravilno razvrstava.	tekstovi u zabavno-obrazovnim časopisima i knjigama za djecu.	udžbenici, tekstovi u zabavno-obrazovnim časopisima i knjigama za djecu te na obrazovnim mrežnim stranicama.	udžbenici, tekstovi u zabavno-obrazovnim časopisima i knjigama za djecu te na obrazovnim mrežnim stranicama.
Pronalazi i kombinira podatke iz različitih izvora primjerenih dobi.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>pronalazi i kombinira podatke iz različitih izvora primjerenih dobi</i> “ po zadanim elementima.	Rijetko pronalazi i kombinira podatke iz različitih izvora primjerenih dobi.	Pronalazi podatke iz različitih izvora primjerenih dobi.	Pronalazi i kombinira podatke iz različitih izvora primjerenih dobi.	Pronalazi i kombinira podatke iz različitih izvora primjerenih dobi te daje primjere uporabe.
Izdvaja važne podatke iz teksta i razvrstava ih prema uputi, te prenosi tekst u druge oblike ili medije.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>pronalazi i kombinira podatke iz različitih izvora primjerenih dobi</i> “ po zadanim elementima.	Prema zadanom primjeru izdvaja važne podatke iz teksta i razvrstava ih prema uputi.	Izdvaja važne podatke iz teksta i razvrstava ih prema uputi.	Uz dodatna pojašnjenja izdvaja važne podatke iz teksta i razvrstava ih prema uputi, te prenosi tekst u druge oblike ili medije.	Izdvaja važne podatke iz teksta i razvrstava ih prema uputi, te prenosi tekst u druge oblike ili medije.

ISHOD: OŠ HJ C.3.2. Učenik razlikuje tiskane publikacije primjerene dobi i interesima.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Razlikuje knjige, udžbenike, časopise, plakate, strip, brošure, reklamne letke.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>razlikuje knjige, udžbenike, časopise, plakate, strip, brošure, reklamne letke</i> “ po zadanim elementima.	Prepoznaje knjige, udžbenike, časopise i plakate.	Prepoznaje i povremeno razlikuje knjige, udžbenike, časopise, plakate, strip, i reklamne letke.	Razlikuje knjige, udžbenike, časopise, plakate, strip, brošure, reklamne letke.	Razlikuje i razvrstava knjige, udžbenike, časopise, plakate, strip, brošure, reklamne letke .

RAZRADA ISHODA:

Samostalno i redovito čita tekstove u književnim i zabavno-obrazovnim časopisima za djecu i iskazuje mišljenje o njima.

Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.

RAZRADA ISHODA:

Čita stripove i razlikuje ih od ostalih tiskanih medijskih tekstova.

Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.

RAZRADA ISHODA:

Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.

Stvara kroz igru vlastite uratke potaknute određenim medijskim sadržajem.	
ISHOD: OŠ HJ C.3.3. Učenik razlikuje kulturne događaje koje posjećuje i iskazuje svoje mišljenje o njima.	
RAZRADA ISHODA	ODLIČAN
Posjećuje kulturne događaje i sudjeluje u njima.	Ostvarivanje navedenih ishoda vrednuje se ocjenom „odličan“ dok se djelomično ostvarivanje ili pak neostvarivanje ne vrednuje brojčanom ocjenom već se prati putem bilješki te se učenika potiče na njihovo ostvarivanje.
Iskazuje svoje mišljenje o kulturnome događaju (atmosfera, raspoloženju).	Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.
Razgovara s ostalim učenicima nakon kulturnoga događaja.	Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.
Izdvađa što mu se sviđa ili ne sviđa u vezi s kulturnim događajem.	Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.
Izražava svoj doživljaj kulturnoga događaja crtežom, slikom, govorom ili kratkim tekstom.	Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.

Učenje i poučavanje predmeta Likovna kultura u 3. razredu osnovne škole organizira se kao niz manjih ili većih cjelina vezanih uz zadane i izborne teme.

Zadane teme:

- **Slika, igra, priča:** učenik istražuje različite odnose između slike i priče proizašle iz osobnih doživljaja. Kao poticaj koristi igru, umjetnička djela, literarne i glazbene predloške (ispričati priču kombinacijama boja, kontrasta, ritma itd.).
- **Vidljivo-nevidljivo:** učenik koristi likovnu ili vizualnu umjetnost kao mogućnost interpretacije vidljivoga (svijeta koji ga okružuje) i izražavanja nevidljivoga (unutarnjega svijeta osjećaja, misli i stavova).
- **Priroda i oblik:** učenik istražuje prirodu različitim osjetilima (vizualni opažaj, taktilni i prostorni doživljaj: uočavanje detalja, boja, površina, odnosa veličina i oblika, ritma, građe oblika itd.).
- **Prostor u kojem boravim:** učenik istražuje povezanost oblikovanja prostora u kojem svakodnevno boravi s kvalitetom vlastitog života (namjena, veličina, boja, oblik, granice prostora itd.).

Izborne teme:

- **Zajedno smo različiti:** učenik likovnim i vizualnim izražavanjem istražuje pripadnost skupini, vršnjacima, obitelji i zajednici te važnost prihvatanja različitosti, međusobnog uvažavanja i tolerancije.
- **Umjetnost i zajednica:** učenik istražuje likovno i vizualno oblikovanje kao sastavni dio života pojedinca i zajednice (prisutnost likovnog i vizualnog oblikovanja u svakodnevnom okruženju; dizajn, primijenjena umjetnost, vizualne komunikacije, kazalište, spomenici, muzeji, galerije, izložbe, ulična umjetnost).

A.3.1. Obvezni likovni pojmovi:

Obvezni likovni pojmovi:

- Značenje crta: obrisne i gradbene crte.
- Boja: Tonsko stupnjevanje. Tonsko i kolorističko izražavanje. Komplementarni kontrast.
- Ploha: otisak, matrica, pozitiv – negativ; različite vrste površina (umjetnička djela i okolina).
- Crtačka, slikarska i plastička tekstura.
- Masa i prostor: različiti odnosi mase i prostora; reljef.
- Omjer veličina likova i masa; ravnoteža (simetrija i asimetrija).

Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja:

- osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti)

- sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja
- sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije).

A.3.2. Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda

Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika:

- ✓ Crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš.
- ✓ Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa.
- ✓ Prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža i drugi materijali, aluminijska folija, kaširani papir (papier mâché).
- ✓ Grafički: monotipija, kartonski tisak.

Razina usvojenosti odnosi se na konkretnu demonstraciju na nastavi te se može i ne mora sumativno vrednovati.

Vrednovanje naučenoga

Vrednovanje se naučenoga provodi u skladu s ostvarenošću odgojno-obrazovnih ishoda raspoređenih u tri domene.

Domena **Stvaralaštvo i produktivnost** polazište je i poveznica svih odgojno-obrazovnih ishoda te iz nje proizlaze dva elementa vrednovanja:

- stvaralaštvo (stvaralački proces) i
- produktivnost (likovni i vizualni izraz: realizacija ideje u formi, materijalu i mediju).

Vrednovanje ishoda iz te domene predstavlja težište procjene postignuća učenika dok se vrednovanje realizacije ishoda iz drugih domena nadovezuje na nju.

Odgojno obrazovni ishodi domena **Doživljaj i kritički stav** te **Umjetnost u kontekstu** vrednuju se zajedno. U prvoj i drugoj godini učenja veća se važnost u vrednovanju elementa kritičko mišljenje i kontekst daje doživljaju, a od trećeg do osmog razreda razvoju kritičkoga mišljenja i povezivanju stvaralačkoga procesa s različitim kontekstima.

Elementi ocjenjivanja i vrednovanja od prvog do četvrtog razreda osnovne škole uključuju:

- stvaralaštvo (stvaralački proces)
- stvaranje udaljenih asocijacija (izbjegavanje šablonskih i stereotipnih prikaza)
- prepozna je učinjeno i na temelju toga poduzima sljedeće korake.

Načini praćenja su: diskusija, skice, bilješke (razrada procesa izvedbe), likovni ili vizualni rad.

Tekst u kurzivu je u cijelosti preuzet iz Kurikuluma za Likovnu kulturu.

Praksa je pokazala da u nastavnom predmetu Likovna kultura učenici ostvaruju zadane ishode na najmanjoj razini ocjene dobar, stoga je, u navedene tri domene i napravljeno razvrstavanje postignuća od ocjene odličan do ocjene dobar.

Kako je u nastavnom predmetu Likovna kultura naglasak na odgojnoj komponenti, te je važniji proces od krajnjeg rezultata, u praksi se pokazalo kako su odgojni učinci rada jedan od bitnih sastavnica u vrednovanju, naša preporuka je da učitelj samostalno uvede i treći element ocjenjivanja i da taj element bude: **Odgojni učinci rada** u kojemu će se vrednovati učenički odnos prema aktivnosti i njihova uključenost u iste. U tom elementu učenik može ostvariti ocjene od odličan do nedovoljan.

STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST

ISHOD: OŠ LK OŠ LK A.3.1. Učenik likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite sadržaje

	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
RAZRADA ISHODA: Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi: - likovni jezik - iskustvo usmjerenog opažanja – doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama – slobodne asocijacije na temelju poticaja.	Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi: - likovni jezik - iskustvo usmjerenog opažanja	Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi: - likovni jezik - iskustvo usmjerenog opažanja – doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama	Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi: - likovni jezik - iskustvo usmjerenog opažanja – doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama – slobodne asocijacije na temelju poticaja.
Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi likovni jezik tako da kreće od doživljaja cjeline prema detalju. Obvezni likovni pojmovi: Značenje crta: obrisne i gradbene crte. Boja: Tonsko stupnjevanje. Tonsko i kolorističko izražavanje. Komplementarni kontrast. Ploha: otisak, matrica, pozitiv – negativ; različite vrste površina (umjetnička djela i okolina). Crtačka, slikarska i plastička tekstura. Masa i prostor: različiti odnosi mase i prostora; reljef. Omjer veličina likova i masa; ravnoteža (simetrija i asimetrija).	Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi likovni jezik tako da, uz poticaj i češće ponavljanje zadatka, kreće od doživljaja cjeline prema detalju. Prepoznaje, ali ne razlikuje sve obvezne likovne pojmove: - obrisne i gradbene crte - zonsko stupnjevanje i kolorističko izražavanje - komplementarni kontrast - otisak, matrica, pozitiv – negativ; - različite vrste površina (umjetnička djela i okolina). - crtačka, slikarska i plastička tekstura - različiti odnosi mase i prostora; reljef. Omjer veličina likova i masa; ravnoteža (simetrija i asimetrija). Često je potrebno pojasniti likovni zadatak. Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na neke od poticaja uz dodatna pojašnjenja likovnog zadatka: - osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva,	Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi likovni jezik tako da kreće od doživljaja cjeline prema detalju, ali ponekad potrebno ponoviti i pojasniti likovni zadatak. Većinom uspješno vlada likovnim pojmovima: - obrisne i gradbene crte - zonsko stupnjevanje i kolorističko izražavanje - komplementarni kontrast - otisak, matrica, pozitiv – negativ; - različite vrste površina (umjetnička djela i okolina). - crtačka, slikarska i plastička tekstura - različiti odnosi mase i prostora; reljef. Omjer veličina likova i masa; ravnoteža (simetrija i asimetrija). Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na neke od poticaja: - osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti) - sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili	Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi likovni jezik tako da kreće od doživljaja cjeline prema detalju. Slobodno vlada i primjenjuje znanja o obveznim likovnim pojmovima: - obrisne i gradbene crte - zonsko stupnjevanje i kolorističko izražavanje - komplementarni kontrast - otisak, matrica, pozitiv – negativ; - različite vrste površina (umjetnička djela i okolina). - crtačka, slikarska i plastička tekstura - različiti odnosi mase i prostora; reljef. Omjer veličina likova i masa; ravnoteža (simetrija i asimetrija). Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja: - osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti) - sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili s sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja

Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja: -osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti) -sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja -sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije).	stavovi i vrijednosti) - sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja - sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije).	sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja - sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije).	- sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije).
---	--	---	---

ISHOD: OŠ LK A.3.2. Učenik demonstrira fine motoričke vještine upotrebom različitih likovnih materijala i postupaka u vlastitom likovnom izražavanju.

RAZRADA ISHODA	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Učenik istražuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog uratka.	Učenik istražuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog uratka postupno i prema unaprijed određenom planu rada uz pomoć učiteljice.	Učenik istražuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog uratka.	Učenik samostalno istražuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog uratka te istraženo primjenjuje na svome likovnome radu.
Uočava i izražava osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi.	Uočava osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi, ali ih, ovisno o tehnici, teže izražava.	Uočava i izražava osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi.	Uočava, izražava i primjenjuje na svome likovnome radu osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi.
Demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).	Teže demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).	Demonstrira neke od finih motoričkih vještina (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).	Demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).
Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika: Crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš. Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa.	Učenik koristi samo neke od predloženih likovnih materijala i tehnika, s tim da uvijek preferira onu tehniku u kojoj se najslobodnije izrazi: Crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš. Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa. Prostorno-plastički: glina, glinamol,	Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika: Crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš. Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa. Prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža i drugi	Učenik koristi većinu predloženih likovnih materijala i tehnika sigurno i lako: Crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš. Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa. Prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža i drugi materijali, aluminijska folija, kaširani papir (papir

Prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža i drugi materijali, aluminijska folija, kaširani papir (papir mâšé). Grafički: monotipija, kartonski tisak.	papir-plastika, ambalaža i drugi materijali, aluminijska folija, kaširani papir (papir mâšé). Grafički: monotipija, kartonski tisak.	materijali, aluminijska folija, kaširani papir (papir mâšé). Grafički: monotipija, kartonski tisak.	mâšé). Grafički: monotipija, kartonski tisak.
---	---	--	--

ISHOD: OŠ LK A.3.3. Učenik u vlastitome radu koristi tehničke i izražajne mogućnosti novomedijskih tehnologija.

RAZRADA ISHODA	ODLIČAN
Učenik digitalnim fotoaparatom (digitalni fotoaparat, pametni telefon) bilježi sadržaje iz okoline koristeći znanje o likovnom jeziku i drugim likovnim pojmovima; zabilježene sadržaje interpretira u vlastitom vizualnom radu.	Ostvarivanje ishoda vrednuje se ocjenom „odličan“ dok se djelomično ostvarivanje ili pak neostvarivanje ne vrednuje brojčanom ocjenom već se prati putem bilješki te se učenika potiče na njihovo ostvarivanje.

DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV

ISHOD: OŠ LK B.3.1. Učenik povezuje likovno i vizualno umjetničko djelo s osobnim doživljajem, likovnim jezikom i tematskim sadržajem djela

RAZRADA ISHODA	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Učenik opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim osjećajima, iskustvom i mislima. Učenik opisuje – materijale i postupke – likovne elemente i kompozicijska načela – tematski sadržaj djela (motiv, teme, asocijacije).	Učenik opisuje osobni doživljaj djela. Učenik opisuje – materijale i postupke – likovne elemente i kompozicijska načela	Učenik opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim osjećajima, iskustvom i mislima. Učenik opisuje – materijale i postupke – likovne elemente i kompozicijska načela	Učenik opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim osjećajima, iskustvom i mislima. Učenik opisuje – materijale i postupke – likovne elemente i kompozicijska načela – tematski sadržaj djela (motiv, teme, asocijacije).
Učenik upoznaje i istražuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički, produkt), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip, scenografija, kostimografija, lutkarstvo.	Učenik upoznaje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički, produkt), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip, scenografija, kostimografija, lutkarstvo.	Učenik upoznaje i istražuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički, produkt), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip, scenografija, kostimografija, lutkarstvo.	Učenik upoznaje, razlikuje i istražuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički, produkt), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip, scenografija, kostimografija, lutkarstvo.

arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip, scenografija, kostimografija, lutkarstvo.		lutkarstvo.	
---	--	-------------	--

ISHOD: OŠ LK B.3.2. Učenik uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika te opisuje svoj rad i vlastiti doživljaj stvaranja.

RAZRADA ISHODA	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza motiva te originalnosti i uložnog truda.	Učenik prepoznaje, ali teže samostalno opisuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza motiva te originalnosti i uložnog truda.	Učenik opisuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza motiva te originalnosti i uložnog truda.	Učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza motiva te originalnosti i uložnog truda.
Učenik prepoznaje poticaj, osnovnu ideju/poruku te način na koji je to izraženo u likovnom ili vizualnom radu.	Učenik prepoznaje poticaj, osnovnu ideju/poruku te način na koji je to izraženo u likovnom ili vizualnom radu.	Učenik prepoznaje i razlikuje poticaj, osnovnu ideju/poruku te način na koji je to izraženo u likovnom ili vizualnom radu.	Učenik prepoznaje, razlikuje i objašnjava poticaj, osnovnu ideju/poruku te način na koji je to izraženo u likovnom ili vizualnom radu.
Učenik prepoznaje da je zadani likovni/vizualni problem moguće riješiti na više (jednakovrijednih) načina.	Uz pojašnjenja ili primjere, učenik prepoznaje da je zadani likovni/vizualni problem moguće riješiti na više (jednakovrijednih) načina.	Učenik prepoznaje da je zadani likovni/vizualni problem moguće riješiti na više (jednakovrijednih) načina.	Učenik prepoznaje i objašnjava način na koji je zadani likovni/vizualni problem moguće riješiti (na više (jednakovrijednih) načina).

Učenik prepoznaje razinu osobnog zadovoljstva u stvaralačkom procesu.

Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.

UMJETNOST U KONTEKSTU

ISHOD: OŠ LK C.3.1. Učenik opisuje i u likovnom i vizualnom radu interpretira kako je oblikovanje vizualne okoline s aktivnostima i namjenama koji se u njoj odvijaju.

RAZRADA ISHODA	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik: – uočava na koji način prostornom organizacijom čovjek prilagođava svoj životni prostor prirodnom	Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik: – uočava na koji način prostornom organizacijom čovjek prilagođava svoj životni prostor prirodnom okruženju i svojim potrebama te izrađuje plan i	Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik: – uočava na koji način prostornom organizacijom čovjek prilagođava svoj životni prostor prirodnom okruženju i svojim potrebama te izrađuje plan i	Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik: – uočava na koji način prostornom organizacijom čovjek prilagođava svoj životni prostor prirodnom okruženju i svojim potrebama te izrađuje plan i maketu mjesta

okruženju i svojim potrebama te izrađuje plan i maketu mjesta – opisuje i u crtežu ili maketi varira oblik uporabnog predmeta vezanog uz njegove svakodnevne aktivnosti – razlikuje različite tipove vizualnih znakova u okolini te oblikuje piktograme vezane uz svakodnevne aktivnosti.	maketu mjesta	maketu mjesta – opisuje i u crtežu ili maketi varira oblik uporabnog predmeta vezanog uz njegove svakodnevne aktivnosti	– opisuje i u crtežu ili maketi varira oblik uporabnog predmeta vezanog uz njegove svakodnevne aktivnosti – razlikuje različite tipove vizualnih znakova u okolini te oblikuje piktograme vezane uz svakodnevne aktivnosti.
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda Plan i maketa mjesta. Tlocrt. Zaštitni znak, piktogram.	Prepoznaje plan i maketu mjesta i tlocrt.	Razlikuje plan i maketu mjesta, tlocrt, zaštitni znak i piktogram.	Razlikuje i primjenjuje na radu plan i maketu mjesta, tlocrt, zaštitni znak i piktogram.

ISHOD: OŠ LK C.3.2. Učenik povezuje umjetničko djelo s iskustvima iz svakodnevnog života te društvenim kontekstom.

RAZRADA ISHODA	
Učenik povezuje vizualni ili likovni i tematski sadržaj određenog umjetničkog djela s iskustvom iz svakodnevnog života.	Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.
Učenik prepoznaje i imenuje različite sadržaje iz svoje okoline kao produkt likovnog ili vizualnog izražavanja (umjetničko djelo; spomenik).	Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.
Učenik opisuje djela kulturne i tradicijske baštine svog kraja te nalazi poveznice s društvenim kontekstom u kojem su nastala (način života, običaji).	Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.
Učenik navodi i opisuje konkretne primjere različitih oblika umjetničkog izražavanja, vrsta zanimanja, kulturno umjetničkih događanja, institucija i spomenika iz svog kraja s područja likovnih i vizualnih umjetnosti koje je posjetio i /ili upoznao (učitelj odabire od preporučenih sadržaja one koji su dostupni učenicima: muzej, galerija, izložba, radionica, kazalište).	Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.

U nastavku donosimo elemente vrednovanja za dodani element: **Odgojni učinci rada.**

	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
--	------------	----------	-------	------------	---------

ODGOJNI UČINCI RADA	Učenik ne želi raditi ni kao dio skupine niti samostalno čak ni uz stalne poticaje. Ne prihvaća pravila. Neprimjereno se ponaša u radu. Ne prihvaća odgovornost za svoje ponašanje. Nema razvijen osjećaj samokontrole. Ne nosi pribor za rad. Ne reagira na opomenu.	U rad se uključuje tek uz stalne intervencije učitelja. Postavljena pravila prihvaća uz stalna podsjećanja na ista. Neprimjereno se ponaša u radu. Odgovornost za svoje ponašanje prihvaća nakon intervencije učitelja. Potrebno razvijati osjećaj za samokontrolu. Ne brine o urednosti pribora za rad i na sat ga nosi povremeno. Često ne reagira na opomenu.	Uz poticaj se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada. Prihvaća samo određena postavljena pravila. U radu ponekada dolazi do nepoželjnih oblika ponašanja te je često potrebna intervencija učitelja. Ponekada zaboravlja pribor za rad.	Uglavnom se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada. Prihvaća i slijedi postavljena pravila pri radu uz manje opomene i podsjećanja. U radu se uglavnom ponaša primjereno. Uglavnom nosi pribor za rad.	Rado se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada. Prihvaća i slijedi postavljena pravila pri radu. U radu se ponaša primjereno. Redovito nosi pribor za rad i brine o njegovoj urednosti. Sve dodatne zadatke prihvaća i odrađuje na vrijeme, kvalitetno i sa entuzijazmom.
---------------------	--	---	--	---	---

Domene

- ✓ Domena A: Slušanje i upoznavanje glazbe
- ✓ Domena B: Izražavanje glazbom i uz glazbu
- ✓ Domena C: Glazba u kontekstu

Obvezni elementi vrednovanja u 3. razredu OŠ su:

- Slušanje i poznavanje glazbe
- Izražavanje glazbom i uz glazbu

Tekst u kurzivu je u cijelosti preuzet iz Kurikuluma za Glazbenu kulturu.

Praksa je pokazala da u nastavnom predmetu Glazbena kultura učenici ostvaruju zadane ishode na najmanjoj razini ocjene dobar, stoga je, u navedene tri domene i napravljeno razvrstavanje postignuća od odličnog do dobar.

Kako je u nastavnom predmetu Glazbena kultura naglasak na odgojnoj komponenti, te je važniji proces od krajnjeg rezultata jer postignuće u tim aktivnostima ovisi o glazbenim sposobnostima učenika, u praksi se pokazalo kako su odgojni učinci rada jedan od bitnih sastavnica u vrednovanju, preporuka je da učitelj samostalno uvede i treći element ocjenjivanja (mogućnost koja je napomenuta i u Kurikulumu) i da taj element bude: **Odgojni učinci rada** u kojemu će se vrednovati učenički odnos prema aktivnosti i njihova uključenost u iste. U tom elementu učenik može ostvariti ocjene od odličan do nedovoljan.

ISHOD: OŠ GK A.3.1. Učenik poznaje određeni broj skladbi.

RAZRADA ISHODA	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Poznaje određeni broj kraćih skladbi (cjelovite skladbe, stavci ili ulomci) različitih vrsta glazbe (klasična, tradicijska, popularna, jazz, filmska glazba).	Poznaje manji dio obrađenih dijelova skladbi različitih vrsta glazbe ali ih nije u mogućnosti razvrstati po navedenim stilovima.	Poznaje dio obrađenih cjelovitih skladbi ili dijelova različitih vrsta glazbe (klasična, tradicijska, popularna, jazz i filmska glazba) i uz poticaj ih razvrstava po navedenim stilovima.	Poznaje većinu obrađenih cjelovitih skladbi različitih vrsta glazbe (klasična, tradicijska, popularna, jazz i filmska glazba) te ih je u mogućnosti samostalno razvrstati po navedenim stilovima.

ISHOD: OŠ GK A.3.2. Učenik temeljem slušanja razlikuje pojedine glazbeno-izražajne sastavnice.

RAZRADA ISHODA	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Temeljem slušanja razlikuje pojedine glazbeno-izražajne sastavnice: – metar/dobe – tempo – visina tona – dinamika – boja/izvođači – oblik.	Temeljem slušanja uspoređuje glazbeno-izražajne sastavnice u različitim skladbama isključivo uz pomoć učitelja te uspoređujući sa prethodno slušanim skladbama i sastavnicama u njima.	Temeljem slušanja uspoređuje glazbeno-izražajne sastavnice u različitim skladbama.	Temeljem slušanja samostalno uspoređuje glazbeno-izražajne sastavnice u različitim skladbama imenujući i razlikujući jednu od druge.

DOMENA B. IZRAŽAVANJE GLAZBOM I UZ GLAZBU

ISHOD: OŠ GK B.3.1. Učenik sudjeluje u zajedničkoj izvedbi glazbe.

RAZRADA ISHODA	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Sudjeluje u zajedničkoj izvedbi glazbe, usklađuje vlastitu izvedbu s izvedbama drugih učenika te vrednuje vlastitu izvedbu, izvedbe drugih i zajedničku izvedbu.	Isključivo uz poticaj sudjeluje u zajedničkoj izvedbi glazbe, teško usklađuje vlastitu izvedbu s izvedbama drugih učenika. Nevoljko i nerealno vrednuje vlastitu izvedbu, izvedbe drugih i zajedničku izvedbu.	Uglavnom sudjeluje u zajedničkoj izvedbi glazbe, usklađuje vlastitu izvedbu s izvedbama drugih učenika te vrednuje vlastitu izvedbu, izvedbe drugih i zajedničku izvedbu.	Rado i aktivno sudjeluje u zajedničkoj izvedbi glazbe, usklađuje vlastitu izvedbu s izvedbama drugih učenika. Realno vrednuje vlastitu izvedbu, izvedbe drugih i zajedničku izvedbu te daje sugestije za poboljšanje iste.

ISHOD: OŠ GK B.3.2. Učenik pjeva/izvodi pjesme i brojalice.

RAZRADA ISHODA	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Pjeva/izvodi pjesme i brojalice i pritom uvažava glazbeno-izražajne sastavnice (metar/dobe, tempo, visina tona, dinamika).	Nevoljko pjeva/izvodi pjesme i brojalice, pri čemu ne uvažava glazbeno-izražajne sastavnice (metar/dobe, tempo, visina tona, dinamika).	Pjeva/izvodi pjesme i brojalice i pritom uvažava glazbeno-izražajne sastavnice (metar/dobe, tempo, visina tona, dinamika).	Samostalno i rado pjeva/izvodi pjesme i brojalice i pritom uvažava glazbeno-izražajne sastavnice (metar/dobe, tempo, visina tona, dinamika).

ISHOD: OŠ GK B.3.3. Učenik izvodi glazbene igre uz pjevanje, slušanje glazbe i pokret uz glazbu.			
RAZRADA ISHODA	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Izvodi glazbene igre uz pjevanje, s tonovima/melodijama /ritmovima, uz slušanje glazbe te prati glazbu pokretom, a pritom opaža i uvažava glazbeno-izražajne sastavnice.	Uz poticaj i intervencije učitelja izvodi glazbene igre s pjevanjem, s tonovima/melodijama/ritmovima, uz slušanje glazbe i prati pokretom pjesme i skladbe. Potrebno učestalo skretanje pozornosti na uvažavanje glazbeno-izražajnih sastavnica.	Uglavnom samostalno izvodi glazbene igre s pjevanjem, s tonovima/melodijama/ritmovima, uz slušanje glazbe i prati pokretom pjesme i skladbe uz povremeno skretanje pozornosti na glazbeno-izražajne sastavnice.	Samostalno i rado izvodi glazbene igre s pjevanjem, s tonovima/melodijama/ritmovima, uz slušanje glazbe i prati pokretom pjesme i skladbe uvažavajući glazbeno-izražajne sastavnice.
ISHOD: OŠ GK B.3.4. Učenik stvara/improvizira melodijske i ritamske cjeline te svira uz pjesme/brojalice koje izvodi.			
RAZRADA ISHODA	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Stvara/improvizira melodijske i ritamske cjeline pjevanjem, pokretom/plesom, pljeskanjem, lupkanjem, koraćanjem i/ili udaraljka.	Tek uz poticaj stvara melodijske i ritamske cjeline pjevanjem, pokretom, pljeskanjem, lupkanjem, koraćanjem i/ili udaraljka.	U skupini stvara jednostavne melodijske i ritamske cjeline pjevanjem, pokretom, pljeskanjem, lupkanjem, koraćanjem i/ili udaraljka.	Samostalno stvara kreativne i složene melodijske i ritamske cjeline pjevanjem, pokretom, pljeskanjem, lupkanjem, koraćanjem i/ili udaraljka.
Svira na udaraljka ili tjeloglazbom uz pjesme/brojalice koje pjeva/izvodi.	Udaraljke iz dječjeg instrumentarija koristi ne nepravilan i često nenamjenski način te uz čestu intervenciju i korekciju učitelja.	Svira na udaraljka ili tjeloglazbom uz pjesme/brojalice koje pjeva/izvodi uz manja odstupanja u tekstu i/ili ritmu. Ritam i tekst pjesama i brojalica reproducira uglavnom točno.	Samostalno svira na udaraljka ili tjeloglazbom uz pjesme ili brojalice koje pjeva/izvodi. Ritam i tekst pjesama i brojalica reproducira točno. Udaraljke iz dječjeg instrumentarija koristi ispravno.
DOMENA C: GLAZBA U KONTEKSTU			
ISHOD: OŠ GK C.3.1. Učenik na osnovu slušanja glazbe i aktivnog muziciranja prepoznaje različite uloge glazbe.			
RAZRADA ISHODA	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Na osnovu slušanja glazbe i aktivnog muziciranja prepoznaje različite uloge glazbe (svečana glazba, glazba za ples i sl.).	Glazbene primjere sluša uz česta skretanja pozornosti na sadržaje slušanja. Teško i uz poticaje prepoznaje različite uloge glazbe.	Pozorno sluša glazbene primjere uz manje intervencije učitelja. Dio slušanih glazbenih primjera pravilno kategorizira po ulozi (svečana glazba, glazba za ples i sl.).	Slušanjem glazbenih primjera samostalno prepoznaje različite uloge glazbe. Samoinicijativno i samostalno daje primjere i ostalih skladbi u istoj vrsti glazbe.

U nastavku donosimo elemente vrednovanja za treći i nadodani element: **Odgojni učinci rada.**

	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
ODGOJNI UČINCI RADA	Niti uz poticaj ne želi raditi kao dio skupine niti samostalno. Ne prihvaća pravila. Neprimjereno se ponaša u radu. Ne prihvaća odgovornost za svoje ponašanje. Nema razvijen osjećaj samokontrole. Ne nosi pribor za rad. Ne reagira na opomenu.	U rad se uključuje tek uz stalne intervencije učitelja. Postavljena pravila prihvaća uz stalna podsjećanja na ista. Neprimjereno se ponaša u radu. Odgovornost za svoje ponašanje prihvaća nakon intervencije učitelja. Potrebno razvijati osjećaj za samokontrolu. Ne brine o urednosti pribora za rad i na sat ga nosi povremeno. Često ne reagira na opomenu.	Uz poticaj se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada. Prihvaća samo određena postavljena pravila. U radu ponekada dolazi do nepoželjnih oblika ponašanja te je često potrebna intervencija učitelja. Ponekada zaboravlja pribor za rad.	Uglavnom se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada. Prihvaća i slijedi postavljena pravila pri radu uz manje opomene i podsjećanja. U radu se uglavnom ponaša primjereno. Uglavnom nosi pribor za rad.	Rado se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada. Prihvaća i slijedi postavljena pravila pri radu. U radu se ponaša primjereno. Redovito nosi pribor za rad i brine o njegovoj urednosti. Sve dodatne zadatke (izrada plakata, jednostavnih glazbala..) prihvaća i odrađuje na vrijeme, kvalitetno i sa entuzijazmom.

Domene u nastavnome predmetu Matematika jesu:

- brojevi
- algebra i funkcije
- oblik i prostor
- mjerenje
- podatci, statistika i vjerojatnost

Elementi vrednovanja u nastavnome predmetu Matematika jesu:

1. Usvojenost znanja i vještina:

- opisuje matematičke pojmove
- odabire odgovarajuće i matematički ispravne procedure te ih provodi
- provjerava ispravnost matematičkih postupaka i utvrđuje smislenost rezultata
- upotrebljava i povezuje matematičke koncepte.

2. Matematička komunikacija:

- koristi se odgovarajućim matematičkim jezikom (standardni matematički simboli, zapisi i terminologija) pri usmenome i pisanome izražavanju
- koristi se odgovarajućim matematičkim prikazima za predstavljanje podataka
- prelazi između različitih matematičkih prikaza
- svoje razmišljanje iznosi cjelovitim, suvislim i sažetim matematičkim rečenicama
- postavlja pitanja i odgovara na pitanja koja nadilaze opseg izvorno postavljeno pitanja
- organizira informacije u logičku strukturu
- primjereno se koristi tehnologijom.

3. Rješavanje problema:

- prepoznaje relevantne elemente problema i naslućuje metode rješavanja
- uspješno primjenjuje odabranu matematičku metodu pri rješavanju problema
- modelira matematičkim zakonitostima problemske situacije uz raspravu
- ispravno rješava probleme u različitim kontekstima

- *provjerava ispravnost matematičkih postupaka i utvrđuje smislenost rješenja problema*
- *generalizira rješenje.*

Sadržaji vrednovanja u nastavi Matematike su:

- *usmena ispitivanja*
- *opažanja izvedbe u nekoj aktivnosti*
- *analiza mape radova*
- *procjena učeničke rasprave*
- *analiza učeničkih izvješća*

Tekst u kurzivu je u cijelosti preuzet iz Kurikuluma za Matematiku.

ISHOD: MAT OŠ A.3.1. Služi se prirodnim brojevima do 10 000 u opisivanju i prikazivanju količine i redoslijeda.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Broji, čita, zapisuje (brojkom i brojevnim riječi) i uspoređuje brojeve do 10 000.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>broji, čita, zapisuje (brojkom i brojevnim riječi) i uspoređuje brojeve do 10 000</i> “ po zadanim elementima	Uz metodički predložak djelomično čita i zapisuje brojeve do 10 000 brojkama i zadanim brojevnim riječima.	Čita uz pomoć i prepisuje brojeve do 10 000 i nulu brojkama i brojevnim riječima.	Čita i zapisuje brojeve do 10 000 i nulu brojkama i brojevnim riječima uz manje greške.	Brzo i točno čita i zapisuje brojeve do 10 000 i nulu brojkama i brojevnim riječima.
Prikazuje i upotrebljava troznamenkaste i četveroznamenkaste brojeve.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prikazuje i upotrebljava troznamenkaste i četveroznamenkaste brojeve</i> “ po zadanim elementima.	Uz navođenje prikazuje troznamenkaste i četveroznamenkaste brojeve.	Uz manje pogreške prikazuje i upotrebljava troznamenkaste i četveroznamenkaste brojeve.	Prikazuje i upotrebljava troznamenkaste i četveroznamenkaste brojeve.	Samostalno, brzo i točno prikazuje i upotrebljava troznamenkaste i četveroznamenkaste brojeve.
Koristi se tablicom mjesnih vrijednosti.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>koristi se tablicom mjesnih vrijednosti</i> “ po zadanim elementima.	Teško i uz stalnu pomoć uočava razlike među dekadskim jedinicama te njihovom smještaju u tablici mjesnih vrijednosti.	Uz manje poticaje prikazuje brojeve u tablici mjesnih vrijednosti.	Prikazuje brojeve u tablici mjesnih vrijednosti.	Lako i brzo uočava odnose među dekadskim jedinicama samostalno ih smještajući u tablicu mjesnih vrijednosti.
Služi se dekadskim sustavom brojeva.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>služi se dekadskim sustavom brojeva</i> “ po zadanim elementima.	Služi se dekadskim sustavom brojeva uz povremene greške.	Služi se dekadskim sustavom brojeva.	Razvrstava brojeve dekadskog sustava po zadanim kriterijima.	Uočava i objašnjava način i pravilo nizanja brojeva u dekadskom sustavu brojeva.
Rastavlja broj na zbroj višekratnika dekadskih jedinica.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>rastavlja broj na zbroj višekratnika dekadskih jedinica</i> “ po zadanim elementima.	Rastavlja broj na zbroj višekratnika dekadskih jedinica dovršavajući zadane primjere.	Rastavlja broj na zbroj višekratnika dekadskih jedinica uz povremene poticaje.	Rastavlja broj na zbroj višekratnika dekadskih jedinica.	Rastavlja broj na zbroj višekratnika dekadskih jedinica te algoritam rastavljanja primjenjuje u rješavanju povezanih matematičkih problema.
Određuje mjesne vrijednosti pojedinih znamenaka.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>određuje mjesne</i> “	Određuje mjesne vrijednosti znamenaka samo uz pomoć tablice	Određuje mjesne vrijednosti pojedinih znamenaka.	Crta tablicu mjesnih vrijednosti i u njoj prikazuje zadane	Uredno i samostalno crta tablicu mjesnih vrijednosti i u njoj prikazuje zadane

	vrijednosti pojedinih znamenaka“ po zadanim elementima.	mjesnih vrijednosti.		brojeve.	brojeve.
ISHOD: MAT OŠ A.3.2. Zbraja i oduzima u skupu prirodnih brojeva do 1000.					
RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Određuje mjesnu vrijednost znamenaka u troznamenkastome broju.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>određuje mjesnu vrijednost znamenaka u troznamenkastome broju</i> “ po zadanim elementima.	Određuje mjesne vrijednosti znamenaka u troznamenkastome samo uz pomoć tablice mjesnih vrijednosti.	Određuje mjesne vrijednosti znamenaka troznamenkastih brojeva.	Crta tablicu mjesnih vrijednosti i u njoj prikazuje zadane troznamenkaste brojeve.	Uredno i samostalno crta tablicu mjesnih vrijednosti i u njoj prikazuje troznamenkaste brojeve, navedene sadržaje povezuje sa zbrajanjem višekratnika dekadskih jedinica.
Mentalno zbraja i oduzima brojeve do 1 000.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>mentalno zbraja i oduzima brojeve do 1 000</i> “ po zadanim elementima.	Metodom pokušaja i pogrešaka mentalno zbraja i oduzima u skupu brojeva do 1 000.	Djelomično točno mentalno zbraja i oduzima u skupu brojeva do 1 000.	Uz manje nesigurnosti mentalno zbraja i oduzima u skupu brojeva do 1 000.	Brzo, sigurno i točno mentalno zbraja i oduzima u skupu brojeva do 1 000.
Primjenjuje svojstvo komutativnosti i vezu zbrajanja i oduzimanja.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje svojstvo komutativnosti te vezu zbrajanja i oduzimanja</i> “ po zadanim elementima.	Rabi zamjenu mjesta pribrojnika i vezu zbrajanja i oduzimanja završavajući započete jednostavne primjere i uz pomoć učitelja.	Rabi zamjenu mjesta pribrojnika na različite načine isključivo prema riješenim modelima zadataka, uočava vezu zbrajanja i oduzimanja no ne uočava njezinu konkretnu primjenu.	Rabi zamjenu mjesta pribrojnika na različite načine uz manje greške i pomoć, uočava vezu zbrajanja i oduzimanja te se njome služi uz poticaj.	Uočava pravilo komutativnosti i primjenjuje ga samostalno i točno, koristi se vezom zbrajanja i oduzimanja olakšavajući si rješavanje zadataka.
Procjenjuje rezultat zbrajanja i oduzimanja.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>procjenjuje rezultat zbrajanja i oduzimanja</i> “ po zadanim elementima.	Procjenjuje rezultat zbrajanja i oduzimanja samo na najočitijim primjerima i uz navođenje.	Procjenjuje rezultat zbrajanja i oduzimanja samo na najočitijim primjerima.	Uglavnom precizno procjenjuje rezultat zbrajanja i oduzimanja.	Precizno procjenjuje rezultat zbrajanja i oduzimanja u zadanim zadacima te se dobivenom procjenom koristi pri rješavanju zadataka
Pisano zbraja i oduzima primjenjujući odgovarajući	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>pisano zbraja i oduzima</i> “	Uz pomoć učitelja primjenjuje odgovarajući	Uz povremene pogreške i sugestije pisano zbraja i oduzima	Pisano zbraja i oduzima primjenjujući odgovarajući	Brzo i točno pisano zbraja i oduzima primjenjujući odgovarajući matematički

matematički zapis.	<i>primjenjujući odgovarajući matematički zapis</i> po zadanim elementima.	matematički zapis te, uz navođenje, pisano zbraja i oduzima.	primjenjujući odgovarajući matematički zapis.	matematički zapis.	zapis.
Imenuje članove računskih operacija.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>imenuje članove računskih operacija</i> “ po zadanim elementima.	Djelomično točno imenuje članove u zbrajanju i oduzimanju.	Imenuje članove u zbrajanju i oduzimanju.	Uglavnom točno rješava tekstualne zadatke u kojima se pojavljuju imena članova zbrajanja i oduzimanja.	Rješava tekstualne zadatke u kojima se pojavljuju imena članova u zbrajanju i oduzimanju te iste koristi u komunikaciji na satu.
Rješava tekstualne zadatke.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>rješava tekstualne zadatke</i> “ po zadanim elementima.	Rješava najjednostavnije tekstualne zadatke isključivo uz stalnu asistenciju i pomoć pri postavljanju zadatka.	Rješava najjednostavnije tekstualne zadatke s nestalnom razinom točnosti.	Rješava tekstualne zadatke uz manje nesigurnosti.	Samostalno i točno rješava složenije tekstualne zadatke.

ISHOD: MAT OŠ A.3.3. Dijeli prirodne brojeve do 100 s ostatkom.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Dijeli brojeve do 100 s ostatkom.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>dijeli brojeve do 100 s ostatkom</i> “ po zadanim elementima.	Uz podršku učitelja dijeli brojeve do 100 s ostatkom.	Dijeli brojeve do 100 s ostatkom sporo i nesigurno.	Uglavnom točno dijeli brojeve do 100	Brzo i samostalno dijeli brojeve do 100 s ostatkom.
Provjerava rješenje pri dijeljenju s ostatkom.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>provjerava rješenje pri dijeljenju s ostatkom</i> “ po zadanim elementima.	Uz stalno podsjećanje povezuje množenje kao dijeljenje suprotnu računsku radnju.	Provjerava rješenje pri dijeljenju zaboravljajući umnošku pridružiti ostatak.	Provjerava rješenje pri dijeljenju s ostatkom.	Samoinicijativno provjerava rješenje pri dijeljenju s ostatkom.
Rješava tekstualne zadatke.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>rješava tekstualne zadatke</i> “ po zadanim elementima.	Rješava najjednostavnije tekstualne zadatke isključivo uz stalnu asistenciju i pomoć pri postavljanju zadatka.	Rješava najjednostavnije tekstualne zadatke za nestalnom razinom točnosti.	Rješava tekstualne zadatke uz manju nesigurnost.	Samostalno i točno rješava složenije tekstualne zadatke.

ISHOD: MAT OŠ A.3.4. Pisano množi i dijeli prirodne brojeve do 1000 jednoznamenkastim brojem.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
----------------	------------	----------	-------	------------	---------

Primjenjuje odgovarajući matematički zapis pisanoga množenja i dijeljenja.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje odgovarajući matematički zapis pisanoga množenja i dijeljenja</i> “ po zadanim elementima.	Uz sugestije učitelja primjenjuje odgovarajući matematički zapis pisanoga množenja i dijeljenja.	Uz povremene poticaje primjenjuje odgovarajući matematički zapis pisanoga množenja i dijeljenja.	Primjenjuje odgovarajući matematički zapis pisanoga množenja i dijeljenja.	Samostalno i točno rabi odgovarajući matematički zapis pisanoga množenja i dijeljenja.
Primjenjuje svojstva računskih operacija (komutativnost i distributivnost).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje svojstva računskih operacija (komutativnost i distributivnost)</i> “ po zadanim elementima.	Isključivo uz vođenje primjenjuje svojstva računskih operacija.	Primjenjuje svojstva komutativnosti i distributivnosti ne koristeći ih samostalno prilikom rješavanja zadataka.	Primjenjuje svojstva komutativnosti i distributivnosti.	Uočava i samoinicijativno primjenjuje komutativnost i distributivnost prilikom računanja.
Primjenjuje veze između računskih operacija.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje veze između računskih operacija</i> “ po zadanim elementima.	Uz navođenje i dovršavajući započete primjere rabi veze množenja i dijeljenja.	Dovršavajući započete primjere uočava veze između množenja i dijeljenja.	Uočava ali uz poticaj primjenjuje veze između množenja i dijeljenja.	Uočava i samoinicijativno primjenjuje veze između množenja i dijeljenja olakšavajući si računanje.
Množi i dijeli broj brojevima 10, 100 i 1000.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>množi i dijeli broj brojevima 10, 100 i 1 000</i> “ po zadanim elementima.	Množi i dijeli brojevima 10, 100 i 1 000 uz djelomičnu točnost.	Množi i dijeli brojevima 10, 100 i 1 000 uz manje nesigurnosti.	Množi i dijeli brojevima 10, 100 i 1 000.	Točno, sigurno i brzo množi i dijeli brojevima 10, 100 i 1 000.
Pisano dijeli na dulji i kraći način.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>pisano dijeli na dulji i kraći način</i> “ po zadanim elementima.	Isključivo uz vođenje učitelja pisano dijeli na dulji način.	Pisano dijeli na dulji i kraći način uz povremene intervencije učitelja.	Pisano dijeli na kraći način uz manje nesigurnosti i podršku učitelja.	Samostalno i točno pisano dijeli na kraći način.

ISHOD: MAT OŠ A.3.5. Izvodi više računskih operacija.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Određuje vrijednosti izraza sa zagrada.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>određuje vrijednosti izraza sa zagrada</i> “ po zadanim elementima.	Metodom pokušaja i pogrešaka određuje vrijednosti izraza sa zagrada.	Prema opetovanim smjernicama rješava zadatke sa zagrada.	Rješava zadatke sa zagrada.	Objašnjava pravila računanja sa zagrada, primjenjuje ih, te lako i brzo računa zadane zadatke.
Određuje vrijednosti	Učenik ne ostvaruje	Uz pomoć učitelja	Djelomično točno	Uglavnom samostalno	Uočava i argumentirano

izraza s više računskih operacija.	sastavnicu ishoda „ <i>određuje vrijednosti izraza s više računskih operacija</i> “ po zadanim elementima.	računa zadatke s više računskih radnji uz podsjećanja na pravila računanja.	računa zadatke s više računskih radnji uz podsjećanja na pravila računanja.	računa zadatke s više računskih radnji.	objašnjava pravila vezana uz izvođenje više računskih radnji te zadatke u kojima se one javljaju rješava samostalno i točno.
Primjenjuje svojstva računskih operacija (komutativnost, asocijativnost i distributivnost).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje svojstva računskih operacija (komutativnost, asocijativnost i distributivnost).</i> “ po zadanim elementima.	Isključivo uz vođenje primjenjuje svojstva računskih operacija.	Svojstva komutativnosti i distributivnosti ne primjenjuje samoinicijativno prilikom rješavanja zadataka.	Primjenjuje svojstva komutativnosti i distributivnosti.	Uočava i samoinicijativno primjenjuje komutativnost i distributivnost prilikom računanja.
Primjenjuje veze među računskim operacijama.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje veze među računskim operacijama</i> “ po zadanim elementima.	Uz navođenje i dovršavajući započete primjere rabi veze između računskih operacija.	Dovršavajući započete primjere uočava veze između računskih operacija.	Uočava ali uz poticaj primjenjuje veze između računskih operacija.	Uočava i samoinicijativno primjenjuje veze između računskih operacija olakšavajući si računanje.
Imenuje članove računskih operacija.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>imenuje članove računskih operacija</i> “ po zadanim elementima.	Djelomično imenuje članove računskih operacija.	Imenuje članove računskih operacija.	Uglavnom točno rješava tekstualne zadatke u kojima se pojavljuju imena članova računskih operacija.	Rješava tekstualne zadatke u kojima se pojavljuju imena članova računskih operacija te iste koristi u komunikaciji na satu.
Rješava različite vrste zadataka.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>rješava različite vrste zadataka</i> “ po zadanim elementima.	Rješava različite vrste zadataka uz asistenciju i podsjećanje na pravila računanja sa zagradama i izvođenja više računskih radnji.	Rješava različite vrste zadataka uz povremena podsjećanja na pravila računanja sa zagradama i izvođenja više računskih radnji.	Rješava zadatke s više računskih operacija i sa zagradama.	Brzo i točno rješava zadatke s više računskih operacija i sa zagradama koristeći svojstva računskih operacija.

ISHOD: MAT OŠ A.3.6. Primjenjuje četiri računske operacije i odnose među brojevima u problemskim situacijama.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Primjenjuje stečene	Učenik ne ostvaruje	Djelomično točno	Primjenjuje četiri	Uglavnom samostalno	Primjenjuje stečene

matematičke spoznaje o brojevima, računskim operacijama i njihovim svojstvima u rješavanju svakodnevnih problemskih situacija.	sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje stečene matematičke spoznaje o brojevima, računskim operacijama i njihovim svojstvima u rješavanju svakodnevnih problemskih situacija</i> “ po zadanim elementima.	primjenjuje četiri računске operacije u rješavanju najjednostavnijih problemskih situacija iz neposredne okoline.	računske operacije u rješavanju jednostavnih problemskih situacija iz neposredne okoline.	primjenjuje stečene matematičke spoznaje o brojevima, računskim operacijama i njihovim svojstvima u rješavanju svakodnevnih problemskih situacija.	matematičke spoznaje o brojevima, računskim operacijama i njihovim svojstvima u rješavanju svakodnevnih problemskih situacija.
--	---	---	---	--	--

ALGEBRA I FUNKCIJE

ISHOD: MAT OŠ B.3.1. Rješava zadatke s jednim nepoznatim članom koristeći se slovom kao oznakom za broj.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Koristi se slovom kao oznakom za broj.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>koristi se slovom kao oznakom za broj</i> “ po zadanim elementima.	Teško uviđa matematički smisao zamjene slova brojevima.	Uz poticaj učitelja se koristi slovom kao oznakom za broj.	Koristi se slovom kao oznakom za broj.	Uviđa pojam nepoznanice te ju koristi i u ostalim oblicima, a ne samo kao slovo.
Uvrštava zadani broj umjesto slova.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uvrštava zadani broj umjesto slova</i> “ po zadanim elementima.	Slijedeći započete primjere u mogućnosti je računati zadatke mijenjajući broj za slovo.	Tek nakon niza primjera uvrštava zadani broj umjesto slova.	Uz manju pomoć izračunava vrijednost nepoznatoga člana u jednakosti i provjerava točnost dobivenoga rješenja.	Uviđa pojam nepoznanice te koristi točan matematički zapis za rješavanje zadanih zadataka.
Određuje vrijednost nepoznatoga člana jednakosti/nejednakosti.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>određuje vrijednost nepoznatoga člana jednakosti/nejednakosti</i> “ po zadanim elementima.	Rješava zadatke sa nepoznanicama uz stalnu podršku i konkrete.	Uz povremenu pomoć i djelomično točno rješava zadatke sa nepoznanicama.	Uglavnom točno i samostalno računa zadatke s nepoznatim članom.	Koristeći se vezama među računskim operacijama samostalno određuje vrijednost nepoznatoga broja.
Primjenjuje svojstva računskih operacija.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje svojstva računskih operacija</i> “ po zadanim elementima.	Isključivo uz vođenje primjenjuje svojstva računskih operacija.	Primjenjuje svojstva računskih operacija u sugestivnim zadacima ne koristeći ih samostalno prilikom rješavanja ostalih zadataka.	Uglavnom uspješno primjenjuje svojstva računskih operacija.	Uočava i samoinicijativno primjenjuje svojstva računskih operacija prilikom računanja.

Primjenjuje veze među računskim operacijama.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje veze među računskim operacijama</i> “ po zadanim elementima.	Uz navođenje i dovršavajući započete primjere rabi veze između računskih operacija.	Dovršavajući započete primjere uočava veze između računskih operacija rješavajući jednostavne postavljene probleme.	Uočava ali uz poticaj primjenjuje veze između računskih operacija rješavajući tako problemske situacije.	Uočava i samoinicijativno primjenjuje veze između računskih operacija rješavajući tako problemske situacije.
--	---	---	---	--	--

OBLIK I PROSTOR

ISHOD: MAT OŠ C.3.1. Opisuje i crta točku, dužinu, polupravac i pravac te njihove odnose.

RADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Crta i označava točke i dužine.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>crta i označava točke i dužine</i> “ po zadanim elementima.	Crta dužinu i označava točke uz pomoć učitelja te uz podsjećanje na ispravnu upotrebu geometrijskog pribora te na ispravno označavanje dužine.	Crta dužinu i označava točke uz podsjećanje na ispravnu upotrebu geometrijskog pribora te na ispravno označavanje dužine.	Crta dužine koristeći se geometrijskim priborom na uglavnom ispravan način, imenuje dužine uglavnom redovno primjenjujući oznake za dužine.	Uredno crta dužine koristeći se geometrijskim priborom na ispravan način, imenuje dužine pravilno primjenjujući oznake za dužine.
Upoznaje pravac kao neograničenu ravnu crtu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>upoznaje pravac kao neograničenu ravnu crtu</i> “ po zadanim elementima.	Uz poticaj povezuje sliku pravca sa njegovom definicijom.	Imenuje pravac kao neograničenu ravnu crtu.	Opisuje pravac kao neograničenu ravnu crtu.	Argumentirano objašnjava i primjerima potkrepljuje svojstva pravca.
Crta i označava pravac i polupravac.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>crta i označava pravac i polupravac</i> “ po zadanim elementima.	Crta pravac i polupravac i označava točke uz pomoć učitelja te uz podsjećanje na ispravnu upotrebu geometrijskog pribora.	Crta pravac i polupravac, označava točke uz podsjećanje na ispravnu upotrebu geometrijskog pribora.	Crta pravac i polupravac koristeći se geometrijskim priborom na uglavnom ispravan način.	Uredno crta pravac i polupravac koristeći se geometrijskim priborom na ispravan način.
Crta dužinu kao dio pravca i ističe njezine krajnje točke.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>crta dužinu kao dio pravca i ističe njezine krajnje točke</i> “ po zadanim elementima.	Crta dužinu uz pomoć učitelja te uz podsjećanje na ispravnu upotrebu geometrijskog pribora te na ispravno označavanje dužine.	Crta dužinu uz podsjećanje na ispravnu upotrebu geometrijskog pribora te na ispravno isticanje točaka i označavanje dužine.	Crta dužine koristeći se geometrijskim priborom na uglavnom ispravan način, dogovorenim oznakama ističe točke, imenuje dužine po krajnjim točkama	Uredno crta dužine koristeći se geometrijskim priborom na ispravan način, dogovorenim oznakama ističe točke, imenuje dužine pravilno primjenjujući oznake za dužine.

				uglavnom redovno primjenjujući oznake za dužine.	
Određuje i crta pripadnost točaka pravcu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>određuje i crta pripadnost točaka pravcu</i> “ po zadanim elementima.	Podsjećanjem na dogovoreni način obilježavanja i na urednost, crta točke na pravcu i djelomično točno određuje pripadnost istih pravcu.	Dogovorenim načinom obilježavanja, uglavnom točno i samostalno, crta točke na pravcu i određuje pripadnost istih pravcu.	Dogovorenim načinom obilježavanja crta točke na pravcu i određuje pripadnost istih pravcu.	Dogovorenim načinom obilježavanja, uredno i samostalno, crta točke na pravcu i određuje pripadnost istih pravcu.
ISHOD: MAT OŠ C.3.2. Prepozna je i crta pravce u različitim međusobnim odnosima.					
RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Crta pravac i njegove dijelove.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>crta pravac i njegove dijelove</i> “ po zadanim elementima.	Crta pravac uz pomoć učitelja te uz podsjećanje na ispravnu upotrebu geometrijskog pribora te na ispravno označavanje pravca.	Crta pravac uz podsjećanje na ispravnu upotrebu geometrijskog pribora te na ispravno označavanje pravca.	Crta pravce koristeći se geometrijskim priborom na uglavnom ispravan način, imenuje ih uglavnom točno primjenjujući oznake za pravce.	Uredno crta pravce koristeći se geometrijskim priborom na ispravan način, imenuje pravce pravilno primjenjujući oznake njihovo obilježavanje.
Crta usporedne pravce i pravce koji se sijeku (uključujući okomite).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>crta usporedne pravce i pravce koji se sijeku (uključujući okomite)</i> “ po zadanim elementima.	Crta međusobne odnose pravaca uz podsjećanje na urednost i pravilno korištenje geometrijskog pribora, uz podsjećanje i poticaj razlikuje okomite od ostalih ukrštenih pravaca.	Crta međusobne odnose pravaca uz podsjećanje na urednost i pravilno korištenje geometrijskog pribora, neprecizno crta okomite pravce.	Opisuje i crta međusobne odnose pravaca uz manju nesigurnost.	Objašnjava međusobne odnose pravaca te ih crta uredno uz pravilno korištenje geometrijskog pribora.
Pravcima koji se sijeku određuje sjecište.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>pravcima koji se sijeku određuje sjecište</i> “ po zadanim elementima.	Određuje sjecište pravaca na najjednostavnijim geometrijskim crtežima.	Pravcima koji se sijeku određuje sjecište.	Samostalno određuje sjecište pravaca na geometrijskim crtežima.	Samostalno i brzo tumači i kompliciranije geometrijske crteže uočavajući i obilježavajući sjecišta pravaca.
Primjenjuje matematičke oznake za	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda	Na jednostavnim primjerima i	Tumači jednostavnije geometrijske crteže	Samostalno i brzo tumači i geometrijske	Samostalno i brzo tumači i kompliciranije geometrijske

okomitost i usporednost dvaju pravaca.	„primjenjuje matematičke oznake za okomitost i usporednost dvaju pravaca“ po zadanim elementima.	djelomično točno primjenjuje matematičke oznake za okomitost i usporednost dvaju pravaca.	uočavajući i obilježavajući odnose među pravcima.	crteže uočavajući i obilježavajući odnose među pravcima.	crteže uočavajući i obilježavajući odnose među pravcima.
--	--	---	---	--	--

ISHOD: MAT OŠ C.3.3. Služi se šestarom u crtanju i konstruiranju.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Koristi se šestarom kao dijelom geometrijskoga pribora.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „koristi se šestarom kao dijelom geometrijskoga pribora“ po zadanim elementima.	Služi se šestarom uz opetovano podsjećanje na pravilno držanje i poteze.	Služi se šestarom uglavnom na pravilan način.	Pravilno se služi šestarom pri čemu, uglavnom uredno, konstruira zadane geometrijske crteže.	Pravilno se služi šestarom pri čemu uredno konstruira zadane geometrijske crteže.
Šestarom se služi u crtanju i prenošenju dužine određene duljine.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „šestarom se služi u crtanju i prenošenju dužine određene duljine“ po zadanim elementima.	Geometrijski crtež prenošenja duljina zadanih dužina šestarom je nedovoljno uredan, neprecizan i nesamostalan.	Služi se šestarom u crtanju i prenošenju dužine određene duljine pri čemu su, zbog nepravilnog korištenja šestara, duljine prenesenih dužina neprecizne.	Služi se šestarom u crtanju i prenošenju dužine određene duljine konstruirajući zadani geometrijski crtež.	Služi se šestarom u crtanju i prenošenju dužine određene duljine pri čemu dobiva uredan i točan geometrijski crtež.
Konstruira kružnicu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „konstruira kružnicu“ po zadanim elementima.	Uz stalnu pomoć učitelja konstruira kružnicu.	Konstruira kružnicu pri čemu ne pazi na urednost iste.	Konstruira kružnicu.	Samostalno i uredno konstruira kružnicu te objašnjava njena svojstva.
Crta pravokutnik i kvadrat određene duljine stranica.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „crta pravokutnik i kvadrat određene duljine stranica“ po zadanim elementima.	Uz naputke „korak po kora“ crta pravokutnik i kvadrat ne vodeći računa o urednosti geometrijskog crteža niti o pravilnoj upotrebi geometrijskog pribora.	Crta pravokutnik i kvadrat ne vodeći računa o urednosti geometrijskog crteža niti o pravilnoj upotrebi geometrijskog pribora.	Uglavnom uredno i točno crta pravokutnik i kvadrat određene duljine stranica.	Uredno i točno crta pravokutnik i kvadrat određene duljine stranica pravilno se služeći geometrijskim priborom.

MJERENJE

ISHOD: MAT OŠ D.3.1. Procjenjuje, mjeri i crta dužine zadane duljine.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Poznaje jedinične dužine za mjerenje dužine i njihov međusobni odnos u skupu brojeva do 1000 (kilometar, metar, decimetar, centimetar, milimetar).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>poznaje jedinične dužine za mjerenje dužine i njihov međusobni odnos u skupu brojeva do 1000 (kilometar, metar, decimetar, centimetar, milimetar)</i> “ po zadanim elementima.	Poznaje jedinične dužine za mjerenje dužine, ne uočava međusobni odnos.	Poznaje jedinične dužine za mjerenje dužine, uočava međusobni odnos tek uz pomoć učitelja.	Razlikuje i objašnjava jedinične dužine za mjerenje dužine, procjenjuje međusobni odnos.	Dovodi u vezu jedinične dužine za mjerenje dužine, tumači međusobni odnos.
Imenuje i crta dužinu zadane duljine.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>imenuje i crta dužinu zadane duljine</i> “ po zadanim elementima.	Imenuje dužinu, crta dužinu zadane duljine ne koristeći se geometrijskim priborom ili ga koristi na nepravilan način.	Imenuje dužinu, crta dužinu zadane duljine koristeći se geometrijskim priborom tek uz podsjećanje na korištenje i pravilnu primjenu istoga.	Imenuje i crta dužinu zadane duljine koristeći se geometrijskim priborom uglavnom na ispravan način.	Imenuje i crta dužinu zadane duljine koristeći se geometrijskim priborom uvijek i na ispravan način.
Mjeri dužinu odgovarajućim mjernim instrumentom i zadanom mjernom jediničnom dužinom.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>mjeri dužinu odgovarajućim mjernim instrumentom i zadanom mjernom jediničnom dužinom</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć i neprecizno mjeri dužinu pripadajućim mjernim instrumentom i zadanom mjernom jediničnom dužinom.	Neprecizno mjeri dužinu pripadajućim mjernim instrumentom i zadanom mjernom jediničnom dužinom.	Mjeri dužinu pripadajućim mjernim instrumentom i zadanom mjernom jediničnom dužinom.	Točno i precizno mjeri dužinu pripadajućim mjernim instrumentom i zadanom mjernom jediničnom dužinom.
Zapisuje duljinu dužine mjernim brojem i znakom mjerne jedinice.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>zapisuje duljinu dužine mjernim brojem i znakom mjerne jedinice</i> “ po zadanim elementima.	Proizvoljno zapisuje duljinu dužine mjernim brojem i znakom mjerne jedinice.	Uz poticaj zapisuje duljinu dužine mjernim brojem i znakom mjerne jedinice.	Zapisuje duljinu dužine mjernim brojem i znakom mjerne jedinice.	Rangira i zapisuje duljinu dužine mjernim brojem i znakom mjerne jedinice objašnjavajući razliku između istih.
Duljinu dužine zapisuje matematičkim znakovima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>duljinu dužine zapisuje matematičkim znakovima</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć duljinu dužine zapisuje matematičkim simbolima.	Uglavnom točno duljinu dužine zapisuje matematičkim simbolima.	Duljinu dužine zapisuje matematičkim simbolima.	Duljinu dužine zapisuje matematičkim simbolima dajući objašnjenja za svaki zapis.

Procjenjuje duljinu dužine (milimetar, centimetar, decimetar) i udaljenosti (metar, kilometar) odabirući optimalnu mjernu jedinicu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>procjenjuje duljinu dužine (milimetar, centimetar, decimetar) i udaljenosti (metar, kilometar) odabirući optimalnu mjernu jedinicu</i> “ po zadanim elementima.	Teško procjenjuje duljinu dužine i jednostavnije primjere usporedbe udaljenosti objekata u metrima.	Uz pomoć i predloške procjenjuje duljinu dužine i najkraće udaljenosti objekata u metrima.	Procjenjuje duljinu dužine i najkraće udaljenosti objekata u metrima.	Točno procjenjuje duljinu dužine i udaljenosti objekata u metrima.
Računa s jedinicama za mjerenje dužine (u skupu brojeva do 1 000).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>računa s jedinicama za mjerenje dužine (u skupu brojeva do 1000)</i> “ po zadanim elementima.	Uglavnom netočno računa s jedinicama za mjerenje dužine u skupu brojeva do 1 000.	S djelomičnom točnošću računa s jedinicama za mjerenje dužine u skupu brojeva do 1 000.	Uz manju nesigurnost računa s jedinicama za mjerenje dužine u skupu brojeva do 1 000.	Samostalno i točno računa s jedinicama za mjerenje dužine u skupu brojeva do 1 000.

ISHOD: MAT OŠ D.3.2. Procjenjuje i mjeri masu tijela.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Uočava masu kao svojstvo tijela.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uočava masu kao svojstvo tijela</i> “ po zadanim elementima.	Uz vođenje učitelja uočava kako je masa svojstvo tijela.	Prema zadanim smjernicama uočava kako je masa svojstvo tijela.	Uglavnom samostalno tumači i potkrjepljuje primjerima kako je masa svojstvo tijela.	Argumentirano tumači i potkrjepljuje primjerima kako je masa svojstvo tijela.
Uspoređuje mase tijela.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uspoređuje mase tijela</i> “ po zadanim elementima.	Uz vođenje „korak po korak“ uspoređuje mase zadanih tijela.	Uglavnom točno uspoređuje mase zadanih tijela.	Uspoređuje mase zadanih tijela.	Samostalno, precizno i točno uspoređuje mase različitih tijela.
Imenuje jedinice za mjerenje mase (gram, dekagram, kilogram, tona).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>imenuje jedinice za mjerenje mase (gram, dekagram, kilogram, tona)</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć i asistenciju navodi jedinice za mjerenje mase.	Uz teškoće navodi jedinice za mjerenje mase.	Uglavnom točno jedinice za mjerenje mase.	U zadacima primjenjuje odnose mjernih jedinica za mjerenje mase.
Upoznaje različite vage i postupak vaganja.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>upoznaje različite vage i postupak vaganja</i> “ po zadanim elementima.	Masu zadanih predmeta važe na neispavan način, ne vodeći računa o točnom zapisivanju	Vaganje i zapisivanje podataka vrši uz naputke učitelja.	Mase zadanih predmeta važe na ispravan način, podatke zapisuje uglavnom točno.	Poznaje različite vage, njihove namjene te postupak vaganja na njima uz primjenu optimalnih mjernih jedinica.

		mase predmeta.			
Procjenjuje i mjeri masu tijela te pravilno zapisuje dobivenu vrijednost (mjernim brojem i znakom jedinične veličine).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>procjenjuje i mjeri masu tijela te pravilno zapisuje dobivenu vrijednost (mjernim brojem i znakom jedinične veličine)</i> “ po zadanim elementima.	Teško procjenjuje masu promatranoga tijela, dobivene vrijednosti zapisuje uz asistenciju učitelja.	Uz pomoć i predloške procjenjuje masu zadanoga tijela, dobivene vrijednosti zapisuje uz djelomičnu točnost.	Procjenjuje masu zadanoga tijela, pravilno zapisuje dobivenu vrijednost.	Točno procjenjuje masu zadanoga tijela, brzo i pravilno zapisuje dobivenu vrijednost.
Iskazuje odnose mjernih jedinica za masu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>iskazuje odnose mjernih jedinica za masu</i> “ po zadanim elementima.	Tek uz pomoć promatranih predložaka uspijeva iskazati odnose mjernih jedinica za masu.	Uz povremenu podršku učitelja iskazuje međusobne odnose mjernih jedinica za masu te usvojeno znanje primjenjuje u praktičnim situacijama.	Uglavnom točno iskazuje međusobne odnose mjernih jedinica za masu te je usvojeno znanje u mogućnosti primijeniti.	Precizno i točno iskazuje međusobne odnose mjernih jedinica za masu te usvojeno znanje primjenjuje u praktičnim situacijama.
Računa s jedinicama za masu tijela (u skupu brojeva do 1000).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>računa s jedinicama za masu tijela (u skupu brojeva do 1000)</i> “ po zadanim elementima.	Uglavnom netočno računa s jedinicama za mjerenje mase u skupu brojeva do 1 000.	S djelomičnom točnošću računa s jedinicama za mjerenje mase u skupu brojeva do 1 000.	Uz manju nesigurnost računa s jedinicama za mjerenje mase u skupu brojeva do 1 000.	Samostalno i točno računa s jedinicama za mjerenje mase u skupu brojeva do 1 000.

ISHOD: MAT OŠ D.3.3. Određuje opseg likova.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Opisuje opseg kao duljinu ruba bilo kojega geometrijskog lika.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>opisuje opseg kao duljinu ruba bilo kojega geometrijskog lika</i> “ po zadanim elementima.	Nepotpuno citira opseg kao duljinu ruba bilo kojega geometrijskog lika bez dodatnog objašnjenja.	Citira opseg kao duljinu ruba bilo kojega geometrijskog lika bez dodatnog objašnjenja.	Objašnjava značenje opsega, usvojeno znanje uglavnom samostalno koristi za rješavanje zadataka.	Znanje o opsegu kao duljini ruba geometrijskoga lika koristi za rješavanje matematičkih problema.
Mjeri duljinu dužine.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>mjeri duljinu dužine</i> “ po zadanim elementima.	Uz vođenje i usmjeravanje mjeri duljine zadanih dužina, vrijednosti zapisuje uz poteškoće.	Uz dodatne naputke mjeri duljine zadanih dužina, vrijednosti zapisuje proizvoljno.	Uglavnom točno mjeri duljine zadanih dužina zapisujući iste odgovarajućim mjernim jedinicama.	Precizno mjeri duljine zadanih dužina zapisujući iste odgovarajućim mjernim jedinicama.
Mjeri opseg neformalnim i	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>mjeri</i> “	Uz pomoć učitelja procjenjuje i mjeri	Uz povremenu pomoć učitelja procjenjuje i	Uglavnom točno mjeri opseg zadanoga lika	Uočava rješenja prilikom mjerenja opsega različitih

formalnim načinima.	<i>opseg neformalnim i formalnim načinima</i> “ po zadanim elementima.	opseg formalnim načinima.	mjeri opseg zadanoga lika formalnim načinima.	neformalnim i formalnim načinima.	dimenzija i oblika, primjenjuje ih u praksi.
Određuje opseg trokuta, pravokutnika i kvadrata kao zbroj duljina njihovih stranica.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>određuje opseg trokuta, pravokutnika i kvadrata kao zbroj duljina njihovih stranica</i> “ po zadanim elementima.	Uz navođenje određuje opseg geometrijskih likova kao zbroj duljina njihovih stranica.	Uz povremeni poticaj određuje opseg trokuta, pravokutnika i kvadrata kao zbroj duljina njihovih stranica.	Određuje opseg trokuta, pravokutnika i kvadrata kao zbroj duljina njihovih stranica.	Točno određuje opseg trokuta, pravokutnika i kvadrata kao zbroj duljina njihovih stranica samostalno izводеći i primjenjujući formule za računanje opsega zadanih geometrijskih likova.
Procjenjuje i mjeri opseg lika objašnjavajući postupak.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>procjenjuje i mjeri opseg lika objašnjavajući postupak</i> “ po zadanim elementima.	Uz stalnu pomoć učitelja procjenjuje i mjeri opseg.	Uz povremenu pomoć učitelja procjenjuje i mjeri opseg zadanoga lika.	Uglavnom točno procjenjuje i mjeri opseg zadanoga lika.	Točno procjenjuje i mjeri opseg zadanoga lika obrazlažući sve korake mjerenja.

ISHOD: MAT OŠ D.3.4. Procjenjuje i mjeri volumen tekućine.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Primjenjuje pojam volumena (obujma, zapremnine) tekućine.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje pojam volumena (obujma, zapremnine) tekućine</i> “ po zadanim elementima.	Neprecizno i proizvoljno primjenjuje pojam volumena, zapremine ili obujma tekućine.	Uz poticaj, u uglavnom odgovarajućem kontekstu, primjenjuje pojam volumena, zapremine ili obujma tekućine.	Primjenjuje pojam volumena, zapremine ili obujma tekućine u odgovarajućem kontekstu.	U svom rječniku, spontano primjenjuje pojam volumena, zapremine ili obujma tekućine.
Upoznaje i uspoređuje različite posude za čuvanje tekućine.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>upoznaje i uspoređuje različite posude za čuvanje tekućine</i> “ po zadanim elementima.	Metodom pokušaja i pogrešaka uspoređuje različite posude za čuvanje tekućine.	Upoznaje i uspoređuje različite posude za čuvanje tekućine.	Samostalno uspoređuje različite posude za čuvanje tekućine.	Povezujući sa ranijim iskustvima predlaže različite namjene posuda za čuvanje tekućine.
Opisuje vezu između oblika i volumena tekućine.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>opisuje vezu između oblika i volumena tekućine</i> “ po zadanim elementima.	Na najjednostavnijim primjerima i uz stalno vođenje opisuje vezu između oblika i volumena tekućine.	Na jednostavnijim primjerima opisuje vezu između oblika i volumena tekućine.	Opisuje vezu između oblika i volumena tekućine.	Argumentirano opisuje vezu između oblika i volumena tekućine koristeći se ranijim iskustvima i procjenom.

Procjenjuje i mjeri volumen tekućine prelijevanjem.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>procjenjuje i mjeri volumen tekućine prelijevanjem</i> “ po zadanim elementima.	Uz stalnu pomoć učitelja procjenjuje i mjeri volumen.	Uz povremenu pomoć učitelja procjenjuje i mjeri volumen.	Uglavnom točno procjenjuje i mjeri volumen.	Objašnjava standardne mjerne jedinice za tekućinu, točno procjenjuje i mjeri volumen.
Imenuje jedinice za mjerenje volumena tekućine (litra, decilitar).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>imenuje jedinice za mjerenje volumena tekućine (litra, decilitar)</i> “ po zadanim elementima.	Imenuje jedinice za mjerenje volumena tekućine (litra, decilitar) nestalnom točnošću.	Imenuje jedinice za mjerenje volumena tekućine (litra, decilitar).	Navodi standardne mjerne jedinice za tekućinu uglavnom uspješno ih stavljajući u suodnos.	U zadacima primjenjuje odnose mjernih jedinica za tekućine.

PODACI, STATISTIKA I VJEROJATNOST

ISHOD: MAT OŠ E.3.1. Služi se različitim prikazima podataka.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Nabraja različite vrste prikaza podataka.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>nabraja različite vrste prikaza podataka</i> “ po zadanim elementima.	Uglavnom točno nabraja različite vrste prikaza podataka.	Nabraja različite vrste prikaza podataka.	Uočava i objašnjava razlike između različitih grafova, tablica i dijagrama.	Uočava i objašnjava razlike između različitih grafova, tablica i dijagrama predlažući različite grafove za unos različitih podataka.
Koristi se nazivima redak i stupac.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>koristi se nazivima redak i stupac</i> “ po zadanim elementima.	Metodom pokušaja i pogrešaka se koristi nazivima redak i stupac.	Uglavnom točno se koristi nazivima redak i stupac.	Koristi se nazivima redak i stupac.	Kao dio svakodnevnog govora koristi izraze redak i stupac.
Prikazuje podatke u tablicama i stupčastim dijagramima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prikazuje podatke u tablicama i stupčastim dijagramima</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć i usmjeravanje prikazuje podatke u tablicama i stupčastim dijagramima.	Uvrštava podatke u jednostavnije zadane tablice i stupčaste dijagrame.	Samostalno prikazuje podatke u zadanim tablicama i stupčastim dijagramima.	Samostalno konstruira različite oblike tablica i dijagrama te u njih točno upisuje podatke.
Služi se različitim prikazima podataka.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>služi se različitim prikazima podataka</i> “ po zadanim elementima.	Uz vođenje učitelja podatke razvrstava u točno zadane forme.	Uglavnom točno podatke razvrstava u unaprijed zadane forme.	Razvrstava podatke u različite vrste grafova pri čemu odabire primjerene prikaze za određeni podatak.	Razvrstava podatke u različite vrste grafova koje sam/sama konstruira i osmišljava te se njima služi u rješavanju problema.

NASTAVNI PREDMET: **PRIRODOSLOVLJE**

Kurikulum nastavnoga predmeta Prirodoslovlje obuhvaća makrokoncepte:

- *Organiziranost prirode (oznaka A)*
- *Procesi i međudjelovanja (oznaka B)*
- *Energija (oznaka C)*

U nastavnome predmetu Prirodoslovlje dva su elementa vrednovanja:

- *usvojenost prirodoslovnih koncepata*
- *prirodoznanstvene kompetencije.*

Vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda u nastavnome predmetu Prirodoslovlje treba biti integrirano s s učenjem i poučavanjem.

Provodi se kroz:

- razgovor, pitanja i odgovori (usmeni odgovori)
- rješavanje zadataka pisane provjere znanja
- rješavanje problemskih zadataka
- tumačenje grafičkih organizatora znanja i/ili tablično/grafički prikazanih rezultata znanstvenih istraživanja
- izvedba pokusa ili istraživanja prema pisanom protokolu
- objašnjenje izvedenog pokusa ili istraživanja
- izrada izvješća o provedenom istraživanju prema unaprijed utvrđenim kriterijima
- izrada konceptualnih i/ili umnih mapa, križaljki, pitalica, rebusa, kvizova, stripova, infografika prema unaprijed utvrđenim kriterijima
- izrada plakata, prezentacija, seminara prema unaprijed utvrđenim kriterijima.

Tekst u kurzivu je u cijelosti preuzet iz Kurikuluma za Prirodoslovlje.

A. ORGANIZIRANOST PRIRODE

ISHOD: PRI OŠ A.3.1. Učenik klasificira elemente nežive i žive prirode predlažući odgovarajući kriterij.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Prepoznaje pripadnost životinja i biljaka određenoj skupini.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „Prepoznaje pripadnost životinja i biljaka određenoj skupini“ po zadanim elementima.	Slabo i nesigurno razvrstava životinje i biljke u određenu skupinu. Potrebna mu je pomoć učitelja.	Na naučenim primjerima može prepoznati pripadnost životinja i biljaka određenoj skupini. Vlastite primjere nudi u pojedinim situacijama.	Točno razvrstava većinu životinja i biljaka u određenu skupinu. Djelomično točno objašnjava razlog razvrstavanja životinje ili biljke u određenu skupinu.	Samostalno i točno navodi skupinu u koju pripada određena biljka i životinja. Navodi i pojašnjava karakteristike prema kojima je svrstana životinja i biljka u određenu skupinu.
Razlikuje životinje s kralježnicom i bez kralježnice.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „Razlikuje životinje s kralježnicom i bez kralježnice“ po zadanim elementima.	Uz pomoć razlikuje životinje s kralježnicom i bez nje, uglavnom na unaprijed poznatim primjerima.	Na temelju vođenog promatranja uočava razlike među životinjama te može prepoznati životinje s kralježnicom i bez nje.	Prepoznaje životinje s kralježnicom i bez nje te uz manju pomoć argumentira svoj odabir.	Na temelju istraživanja/promatranja uspoređuje i detaljno opisuje životinje s kralježnicom u odnosu na životinje bez kralježnice.
Klasificira živa bića prema zadanom kriteriju.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „Klasificira živa bića prema zadanom kriteriju“ po zadanim elementima.	Primjećuje da se živa bića razlikuju građom te ih uz pomoć klasificira prema nekoliko zadanih kriterija.	Djelomično klasificira živa bića prema zadanom kriteriju. Ponekad je potrebna manja pomoć.	Većinom uspješno klasificira živa bića prema unaprijed zadanom kriteriju.	Na samostalno odabranim primjerima uspješno klasificira živa bića prema određenom kriteriju. Uspoređuje njihova obilježja.
Klasificira vode i tla tradicijske regije i županije prema zadanom kriteriju.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „Klasificira vode i tla tradicijske regije i županije prema zadanom kriteriju“ po zadanim elementima.	Uz pomoć klasificira neke vode i tla tradicijske regije i županije prema zadanom kriteriju.	Ponekad točno klasificira vode i tla prema zadanom kriteriju. Ne povezuje konkretne primjere sa svojom regijom i županijom.	Točno klasificira vode i tla tradicijske regije i županije uz povremenu pomoć. Većinu stručnih	Istražuje vode i tla tradicijske regije i županije pa ih samostalno klasificira prema zadanom kriteriju

	kriteriju“ po zadanim elementima.			pojmovna ispravno koristi.	i međusobno uspoređuje.
Predlaže odgovarajuće kriterije za klasifikaciju elemenata nežive i žive prirode.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Predlaže odgovarajuće kriterije za klasifikaciju elemenata nežive i žive prirode</i> “ po zadanim elementima.	Uz veću pomoć i navođenje razvrstava elemente nežive i žive prirode u određenu kategoriju.	Predlaže odgovarajuće kriterije za klasifikaciju elemenata nežive i žive prirode uz manju pomoć.	Većinom točno predlaže odgovarajuće kriterije za klasifikaciju elemenata nežive i žive prirode. Uspoređuje obilježja nežive i žive prirode.	U potpunosti samostalno predlaže kriterije (npr. način kretanja/prehrane /disanja i sl.) za klasifikaciju elemenata nežive i žive prirode i pri tome uspoređuje obilježja žive i nežive prirode.
ISHOD: PRI OŠ A.3.2. Učenik opisuje osnovna obilježja prirodnih elemenata tradicijske regije i županije					
RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Razlikuje na planu grada/naselja i geografskoj karti prirodne od ostalih elemenata služeći se tumačem.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Razlikuje na planu grada/naselja i geografskoj karti prirodne od ostalih elemenata služeći se tumačem</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć čita plan grada/naselja i geografsku kartu. Površno razlike prirodne od ostalih elemenata služeći se tumačem.	Dobro se snalazi na geografskoj karti i planu grada/naselja. Služeći se tumačem uz manju pomoć razlikuje prirodne od ostalih elemenata.	Većinom spješno razlikuje prirodne od ostalih elemenata na planu grada/naselja koristeći tumač. Navodi i neke dodatne elemente svoje tradicijske regije i županije.	Analizira plan grada/naselja i geografsku kartu pa koristeći se tumačem samostalno razlikuje prirodne od ostalih elemenata. Izrađuje plan svog neposrednog okružja.
Opisuje osnovna obilježja reljefa, klime, tla i voda tradicijske regije i županije u kojoj živi služeći se geografskom kartom.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Opisuje osnovna obilježja reljefa, klime, tla i voda tradicijske regije i županije u kojoj živi služeći se geografskom</i>	Na geografskoj karti pronalazi tradicijsku regiju i županiju u kojoj živi. Uz veću pomoć opisuje neka obilježja reljefa, klime, tla i voda.	Prepoznaje osnovna obilježja prirodnih elemenata tradicijske regije i županije u kojoj živi. Dobro se služi geografskom kartom.	Uspješno opisuje osnovna obilježja reljefa, klime, tla i voda tradicijske regije u županije u kojoj živi služeći se geografskom kartom.	Detaljno opisuje obilježja reljefa, klime, tla i voda regije i županije u kojoj živi te uspoređuje s ostalim regijama i županijama služeći se geografskom kartom.

	<i>kartom</i> “ po zadanim elementima.				
Opisuje osnovna obilježja biljnoga i životinjskoga svijeta tradicijske regije i županije u kojoj živi.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Opisuje osnovna obilježja biljnoga i životinjskoga svijeta tradicijske regije i županije u kojoj živi</i> “ po zadanim elementima.	Navodi pojedine biljne i životinjske vrste karakteristične za tradicijsku regiju i županiju u kojoj živi te uz veću pomoć opisuje njihova osnovna obilježja.	Navodi i opisuje poneka osnovna obilježja biljnoga i životinjskoga svijeta tradicijske regije i županije u kojoj živi.	Samostalno navodi i dobro opisuje osnovna obilježja biljnoga i životinjskoga svijeta regije i županije u kojoj živi. Prepoznaje funkcije najvažnijih organa živih bića.	Zaključuje da se biljni i životinjski svijet regije i županije u kojoj živi prilagodio životnim uvjetima staništa. Opisuje njihova osnovna obilježja i istražuje dodatna obilježja.

B. PROCESI I MEĐUDJELOVANJA

ISHOD: PRI OŠ B.3.1. Učenik povezuje na temelju istraživanja svojstva i sastav zraka, vode i tla sa životnim uvjetima.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Istražuje osnovna svojstva zraka povezujući ih sa životnim uvjetima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Istražuje osnovna svojstva zraka povezujući ih sa životnim uvjetima</i> “ po zadanim elementima.	Uz navođenje može istražiti pojedina svojstva zraka, ali ih ne povezuje sa životnim uvjetima.	Opisuje osnovna svojstva zraka kroz jednostavna istraživanja koje može provesti uz pomoć.	Većinom samostalno istražuje osnovna svojstva zraka te iz uz manje usmjeravanje može povezati sa životnim uvjetima.	Samostalno provodi istraživanja za dokazivanje osnovnih svojstva zraka. Tumači povezanost osnovnih svojstava zraka sa životnim uvjetima na temelju opažanja. Predlaže dodatne pokuse za dokazivanje svojstava zraka.
Navodi najvažnije sastojke zraka.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Navodi najvažnije sastojke zraka</i> “ po zadanim elementima.	Navodi samo pojedine sastojke zraka uz pomoć. Zna da se kisik koristi za disanje.	Navodi najvažnije sastojke zraka i uz manju pomoć navodi im uloge. Svjestan je	Samostalno navodi najvažnije sastojke zraka navodeći im uloge u svakodnevnom životu. Povezuje	U potpunosti samostalno navodi sastojke zraka na temelju istraživanja u svom okolišu. Zaključuje da je zrak smjesa

			postojanja vodene pare u zraku.	prisutnost kisika u zraku s disanjem živih bića.	plinova. Uspoređuje uloge pojedinih sastojaka zraka.
Istražuje osnovna svojstva vode povezujući ih sa životnim uvjetima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Istražuje osnovna svojstva vode povezujući ih sa životnim uvjetima</i> “ po zadanim elementima.	Uz navođenje može istražiti pojedina svojstva vode, ali ih ne povezuje sa životnim uvjetima.	Opisuje osnovna svojstva vode kroz jednostavna istraživanja koje može provesti uz pomoć. Razlikuje tri agregacijska stanja vode. Svojstva vode djelomično povezuje sa životnim uvjetima.	Većinom samostalno istražuje osnovna svojstva vode te ih uz manje usmjeravanje može povezati sa životnim uvjetima.	Samostalno provodi istraživanja za dokazivanje osnovnih svojstva i stanja vode. Tumači povezanost osnovnih svojstava vode sa životnim uvjetima na temelju opažanja. Predlaže dodatne pokuse za dokazivanje svojstava vode.
Istražuje osnovna svojstva tla povezujući ih sa životnim uvjetima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Istražuje osnovna svojstva tla povezujući ih sa životnim uvjetima</i> “ po zadanim elementima.	Uz navođenje može istražiti pojedina svojstva tla, ali ih ne povezuje sa životnim uvjetima.	Opisuje osnovna svojstva tla kroz jednostavna istraživanja koje može provesti uz pomoć.	Većinom samostalno istražuje osnovna svojstva tla te iz uz manje usmjeravanje može povezati sa životnim uvjetima.	Samostalno provodi istraživanja za dokazivanje osnovnih svojstva tla. Tumači povezanost osnovnih svojstava tla sa životnim uvjetima na temelju opažanja. Predlaže dodatne pokuse za dokazivanje svojstava tla.
ISHOD: PRI OŠ B.3.2. Učenik istražuje najjednostavnije promjene u prirodi povezujući ih sa svojstvima tvari.					
RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Prepoznaje da se određene pojave u prirodi odvijaju ciklički.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Prepoznaje da se određene pojave u</i>	Uz pomoć slika ili opisa prepoznaje neke cikličke pojave u prirodi poput kruženja vode u	Prepoznaje najjednostavnije promjene u prirodi	Samostalno prepoznaje pojave u prirodi koje se odvijaju ciklički. Opisuje razlike između	Samostalno navodi primjere pojava u prirodi koje se ciklički odvijaju. Pojašnjava cikličke

	<i>prirodi odvijaju ciklički</i> po zadanim elementima.	prirodi i pojave plime i oseke.	zapažajući one koje se odvijaju ciklički.	pojedinih cikličkih pojava. Daje osobni primjer jedne cikličke pojave.	pojave na osobnim primjerima iz prirode. Zaključuje da se neke cikličke pojave pojavljuju u točno određenim vremenskim razmacima.
Povezuje promjene u prirodi sa svojstvima tvari.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Povezuje promjene u prirodi sa svojstvima tvari</i> “ po zadanim elementima.	Teže prepoznaje promjene u prirodi pa treba pomoć u razumijevanju da su promjene u prirodi povezane sa svojstvima tvari.	Djelomično razumije da promjene u prirodi ovise o svojstvima tvari od kojih su građene.	Navodi neke promjene u prirodi i povezuje ih sa svojstvima tvari uz manju pomoć.	Temeljem promatranja uočava da svojstva tvari utječu na njihove promjene. Preciznije objašnjava kako dolazi do promjena tvari u prirodi u odnosu na njihova svojstva.
Opisuje kruženje vode u prirodi.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Opisuje kruženje vode u prirodi</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć slike ili navedenih pojmova reproducira kruženje vode u prirodi. Ne pojašnjava ulogu kruženja vode u prirodi.	Jednostavno opisuje kruženje vode u prirodi i prepoznaje da je to proces važan za život na Zemlji.	Većinom samostalno opisuje kruženje vode u prirodi koristeći pri tom promjene agregacijskih stanja vode i utjecaj Sunčeve energije.	Zaključuje da je kruženje vode u prirodi ciklička pojava i u potpunosti ga samostalno opisuje i povezuje s utjecajem Sunčeve energije. Proveli istraživanje kojim dokazuje da je kruženje vode u prirodi proces važan za živi svijet.
Razlikuje spore i brze promjene u prirodi.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Razlikuje spore i brze promjene u prirodi</i> “ po zadanim elementima.	Uz poticaj definira spore i brze promjene u prirodi. Imenuje neke spore i brze promjene u prirodi uz pomoć.	Uz manju pomoć razvrstava promjene u prirodi na spore i brze, ali bez dubljeg pojašnjenja.	Navodi vlastite primjere sporih i brzih promjena u prirodi. Uglavnom pokazuje razumijevanje razlika	Samostalno istražuje i analizira spore i brze promjene u prirodi. Objašnjava zašto su neke promjene spore, a neke

				između sporih i brzih promjena.	brze te utjecaj promjena u prirodi na živi svijet.
Prepoznaje utjecaj čovjeka na promjene u prirodi.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „Prepoznaje utjecaj čovjeka na promjene u prirodi“ po zadanim elementima.	Uz manju pomoć prepoznaje da čovjek svojim djelovanjem često (uglavnom loše) utječe na promjene u prirodi.	Navodi da čovjek utječe na promjene koje se događaju u prirodi. Potrebna je pomoć u pojašnjavanju posljedica čovjekovog djelovanja na prirodu.	Navodi nekoliko primjera utjecaja čovjeka na promjene u prirodi. Djelomično objašnjava posljedice ljudskog djelovanja na prirodu.	Istražuje načine na koje čovjek djeluje na prirodu i promjene koje se pri tome događaju. Objašnjava zašto se promjene događaju. Argumentira pozitivan i negativan utjecaj čovjeka na prirodu i daje prijedloge poboljšanja za suživot s prirodom.

ISHOD: PRI OŠ B.3.3. Učenik povezuje prilagodbe živih bića sa životnim uvjetima na temelju istraživanja zapažajući zajedničke obrasce.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Opisuje životne uvjete u zraku i vodi.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „Opisuje životne uvjete u zraku i vodi“ po zadanim elementima.	Prepoznaje samo neke životne uvjete koji prevladavaju u zraku i vodi, ali ne uviđa njihov međusobni odnos.	Uz manju pomoć opisuje životne uvjete u zraku i vodi.	Uglavnom točno opisuje životne uvjete u zraku i vodi. Izvodi zaključke temeljem izvedenih demonstracijskih pokusa.	Jasno uspoređuje životne uvjete u zraku i vodi. Izvodi pokuse kojima dokazuje pojedine životne uvjete.
Povezuje životne uvjete u zraku, vodi i tlu s prilagodbama živih bića.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „Povezuje životne uvjete u zraku, vodi i tlu s prilagodbama živih bića“ po zadanim elementima.	Tek uz pomoć navodi da su životni uvjeti u zraku, vodi i tlu povezani s prilagodbama živih bića.	Na poznatim primjerima opisuje osnovne prilagodbe živih bića u zraku, vodi i tlu te ih uz manju pomoć povezuje sa	Otkriva da su prilagodbe živih bića u direktnoj vezi sa životnim uvjetima u zraku, vodi i tlu.	Zaključuje da život živih bića u zraku, vodi i tlu ovisi o prilagodbi određenim životnim uvjetima. Uspoređuje međudnos prilagodbi živih bića i životnih

			životnim uvjetima staništa.		uvjeta dajući konkretne primjere.
Uspoređuje prilagodbe živih bića koja žive na istom staništu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Uspoređuje prilagodbe živih bića koja žive na istom staništu</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć navodi i opisuje prilagodbe živih bića koja žive na istom staništu, ali ih međusobno ne uspoređuje.	Uspoređuje osnovne prilagodbe živih bića koja žive na istom staništu.	Uočava da na istom staništu žive različita živa bića koja su morala razviti određene prilagodbe te ih uspoređuje.	Na samostalno odabranim primjerima uspoređuje prilagodbe živih bića koja žive na istom staništu. Pri tome argumentira svoja zapažanja.
ISHOD: PRI OŠ B.3.4. Učenik objašnjava na temelju istraživanja životni ciklus živih bića na primjerima iz neposrednog okoliša.					
RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Opisuje na primjeru životni ciklus biljke cvjetnjače.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Opisuje na primjeru životni ciklus biljke cvjetnjače</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć navodi faze životnog ciklusa biljke cvjetnjače bez dubljeg razumijevanja.	Promatra i opisuje životni ciklus biljke cvjetnjače na jednom primjeru.	Većinom točno na primjerima opisuje životni ciklus biljke cvjetnjače. Prepoznaje važnost sjemenke za život biljke.	Detaljno opisuje životni ciklus odabrane biljke cvjetnjače uzevši u obzir potrebne životne uvjete. Zaključuje da je životni ciklus biljke ciklički proces.
Povezuje rast i razvoj biljke sa životnim uvjetima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Povezuje rast i razvoj biljke sa životnim uvjetima</i> “ po zadanim elementima.	Navodi da su za rast i razvoj biljke potrebni određeni uvjeti, ali ih samostalno ne opisuje.	Promatranjem životnog ciklusa biljke navodi da su za rast i razvoj važni životni uvjeti te ih djelomično opisuje.	Uočava važnost životnih uvjeta za rast i razvoj biljke. Navodi sve uvjete klijanja. Zapaža da nedostatak životnog uvjeta može utjecati na rast i razvoj biljke.	Samostalno povezuje rast i razvoj biljke sa životnim uvjetima. Istražuje uvjete potrebne za klijanje sjemenke i za rast i razvoj biljke. Argumentira nedostatak pojedinog životnog uvjeta s rastom i razvojem biljke.
Opisuje na primjerima životni ciklus životinja.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda	Uz pomoć na poznatom primjeru životinja	Opisuje životni ciklus životinja na jednom	Većinom točno na primjerima opisuje	Jasno i precizno opisuje dijelove životnog ciklusa

	„Opisuje na primjerima životni ciklus životinja“ po zadanim elementima.	navodi faze životnog ciklusa bez dubljeg razumijevanja.	primjeru koristeći osnovne pojmove poput jaje, mlada životinja, odrasla životinja, briga za mlade...	životni ciklus životinja. Razlikuje životinje koje se razvijaju iz jaja od onih koji se razvijaju u tijelu majke.	odabranih životinja. Analizira sličnosti i razlike u fazama životnog ciklusa kod pojedinih životinja te brige o mladima. Istražuje životni ciklus životinje iz svog zavičaja.
Povezuje zadovoljavanje životnih potreba s rastom i razvojem životinja.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „Povezuje zadovoljavanje životnih potreba s rastom i razvojem životinja“ po zadanim elementima.	Čak i uz pomoć teže povezuje da rast i razvoj životinja ovisi o zadovoljenim životnim potrebama.	Djelomično povezuje zadovoljavanje životnih potreba s rastom i razvojem životinja. Uz manju pomoć navodi neke osnovne životne potrebe.	Dobro uočava da je rast i razvoj životinja povezan sa zadovoljavanjem životnih potreba. Navodi i opisuje većinu osnovnih potreba za rast i razvoj.	Zaključuje da rast i razvoj životinja ovisi o zadovoljavanju životnih potreba. Navodi konkretne primjere iz svakodnevnog života. Zaključuje da je hrana izvor energije za rast i razvoj.

C. ENERGIJA

ISHOD: PRI OŠ C.3.1. Učenik opisuje primjere pretvorbe i prijenosa energije iz neposrednog okoliša na temelju istraživanja.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Prepoznaje različite primjere korištenja energije u neposrednom okolišu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „Prepoznaje različite primjere korištenja energije u neposrednom okolišu“ po zadanim elementima.	Uz pomoć prepoznaje primjere korištenja energije u neposrednom okolišu.	Prepoznaje gdje se i kako koristi energija u neposrednom okolišu na unaprijed naučenim primjerima.	Jasno prepoznaje i daje vlastite primjere korištenja energije u neposrednom okolišu.	Samostalno i točno navodi više primjera korištenja energije u neposrednom okolišu, ali i izvan njega. Objašnjava posljedice nedostatka energije.
Navodi jednostavne primjere pretvorbe energije.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „Navodi jednostavne	Uz pomoć navodi jednostavne primjere	Navodi nekoliko jednostavnih primjera	Uz manju pomoć objašnjava povezanost između izvora energije i	Zaključuje da se energija može pretvoriti iz jednog oblika u drugi temeljem

	<i>primjere pretvorbe energije</i> “ po zadanim elementima.	pretvorbe energije većinom u kućanstvu.	pretvorbe energije iz jednog oblika u drugi.	uređaja. Navodi više primjera pretvorbe energije.	jednostavnih istraživanja i rada uređaja. Argumentira da se ništa ne događa bez energije.
Opisuje prijenos energije na jednostavnim primjerima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Opisuje prijenos energije na jednostavnim primjerima</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć prepoznaje da se energija prenosi s jednog tijela ili tvari na drugo. Djelomično povezuje oblik energije s njegovim izvorom.	Promatra i opisuje prijenos energije na primjerima iz neposrednog okoliša (npr. prijenos električne energije ili topline).	Samostalno ili uz minimalnu pomoć opisuje prijenos energije na jednostavnim primjerima.	Objašnjava prijenos i pretvorbu energije u prirodi na konkretnim primjerima i donosi valjane zaključke.
Navodi načine korištenja energije u zavičaju.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Navodi načine korištenja energije u zavičaju</i> “ po zadanim elementima.	Navodi da se energija koristi u zavičaju uz poznate primjere (vjetroelektrana, hidroelektrana).	Uz minimalnu pomoć navodi načine korištenja energije u zavičaju.	Jasno prepoznaje i povezuje različite izvore energije iz neposrednog okoliša s njihovim izvorom. Istražuje utjecaj različitih oblika energije na predmete u okolišu.	Promatranjem svog zavičaja otkriva da se energija koristi na različite načine. Uspoređuje korištenje energije iz različitih izvora energije.
Povezuje svjetlost s pojavama u svakodnevnom životu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Povezuje svjetlost s pojavama u svakodnevnom životu</i> “ po zadanim elementima.	Uz poticaj navodi neke pojave iz svakodnevnog života za koje je nužna svjetlost.	Povezuje svjetlost s pojavama u svakodnevnom životu.	Navodi primjere u kojima je vidljiva povezanost svjetlosti s pojavama iz svakodnevnog života.	Temeljem istraživanja zaključuje da je svjetlost životni uvjet nužan za pojedine pojave u svakodnevnom životu.

NASTAVNI PREDMET: DRUŠTVO I ZAJEDNICA

Kurikulum nastavnoga predmeta Društvo i zajednica obuhvaća koncepte:

- *Društvo i zajednica u prostoru (oznaka A),*
- *Društvo i zajednica u vremenu (oznaka B),*
- *Pojedinac u društvu i zajednici (oznaka C)*

U nastavnome predmetu Društvo i zajednica dva su elementa vrednovanja:

- *odnosi i promjene u prostoru i vremenu*
- *razvijenost vještina*

Vrednovanje u nastavnome predmetu Društvo i zajednica provodi se kroz:

- razgovor, pitanja i odgovori (usmeni odgovori)
- rješavanje zadataka pisane provjere znanja
- rješavanje problemskih zadataka
- tumačenje grafičkih organizatora znanja i/ili tablično/grafički prikazanih rezultata istraživanja
- izvedba istraživanja prema pisanom protokolu
- obrazloženje izvedenog promatranja ili istraživanja
- izrada izvješća o provedenom promatranju/istraživanju prema unaprijed utvrđenim kriterijima
- izrada crteža, vremenskih lenti, modela, konceptualnih i/ili umnih mapa, križaljki, pitalica, rebusa, kvizova, stripova, infografika prema unaprijed utvrđenim kriterijima

A. DRUŠTVO I ZAJEDNICA U PROSTORU

ISHOD: DIZ OŠ A.3.1. Učenik opisuje prostornu organizaciju te život i rad ljudi u tradicijskoj regiji i županiji uz pomoć geografske karte.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Imenuje tradicijsku regiju u kojoj živi i susjedne tradicijske regije.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Imenuje tradicijsku regiju u kojoj živi i susjedne tradicijske regije</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć imenuje tradicijsku regiju u kojoj živi. Nesiguran je u imenovanju susjednih tradicijskih regija.	Uz minimalnu pomoć imenuje tradicijsku regiju u kojoj živi i susjedne tradicijske regije. Pojašnjava pojam tradicijska regija. Uz manju pomoć navodi nekoliko obilježja svoje i susjednih tradicijskih regija.	Samostalno imenuje tradicijsku regiju u kojoj živi i susjedne tradicijske regije. Navodi pojedina obilježja tradicijske regije u kojoj živi. Većinom točno navodi obilježja identiteta pojedinih tradicijskih regija.	S lakoćom imenuje tradicijsku regiju u kojoj živi i susjedne tradicijske regije. Na slijepoj karti Republike Hrvatske označava svoju i susjedne tradicijske regije. Istražuje važnost tradicijskih regija.
Imenuje na geografskoj karti Republike Hrvatske naselje, županiju i županijski centar kojima pripada.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Imenuje na geografskoj karti Republike Hrvatske naselje, županiju i županijski centar kojima pripada</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć prepoznaje na geografskoj karti Republike Hrvatske naselje i županiju kojima pripada. Ima poteškoće u prepoznavanju županijskog centra.	Služeći se geografskom kartom Republike Hrvatske imenuje naselje i županiju u kojoj živi, ali treba pomoć u imenovanju županijskog centra. Ostale županije imenuje uz pomoć.	Većinom točno navodi i imenuje na geografskoj karti Republike Hrvatske naselje, županiju i županijski centar kojima pripada. Imenuje većinu ostalih županija u Republici Hrvatskoj, a uz manju pomoć i naselja.	Detaljno imenuje na geografskoj karti Republike Hrvatske naselje, županiju i županijski centar kojima pripada. Istražuje ostala naselja, županije i županijske centre te ih pokazuje na karti.
Opisuje teritorijalnu organizaciju županije kojoj pripada služeći se geografskom kartom.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Opisuje teritorijalnu organizaciju županije kojoj pripada služeći se geografskom kartom</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć navodi neke gradove i općine županije kojoj pripada. Veće gradove pronalazi na geografskoj karti.	Opisuje podjelu županije na općine i gradove. Na geografskoj karti pronalazi gradove županije kojoj pripada.	Većinom samostalno opisuje teritorijalnu organizaciju županije kojoj pripada služeći se geografskom kartom.	Služeći se geografskom kartom istražuje gradove i općine županije kojoj pripada. Stavlja u odnos veličinu županije, grada i općine.
Opisuje organizaciju prometa županije.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Opisuje organizaciju prometa županije</i> “ po zadanim elementima.	Za županiju u kojoj živi navodi prometna sredstva kojima se služe stanovnici. Uz pomoć navodi vrste prometnica.	Uz manju pomoć opisuje organizaciju prometa svoje županije. Navodi prometna sredstva i prometnice na prostoru županije i	Opisuje organizaciju prometa županije. Razlikuje kopneni, vodeni i zračni promet. Navodi i opisuje prometna sredstva kojima	Istražuje o prometnoj povezanosti županijskog sjedišta s ostalim naseljima unutar županije. Spoznaje načine prometne

			tradicijske regije kojoj pripada.	se stanovnici koriste u pojedinoj županiji.	povezanosti između dviju županija te i detaljno opisuje.
Opisuje primjere utjecaja prirodne osnove na naseljenosti i gospodarske djelatnosti županije.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Opisuje primjere utjecaja prirodne osnove na naseljenosti i gospodarske djelatnosti županije</i> “ po zadanim elementima.	Navodi neke gospodarske djelatnosti županije kojoj pripada, ali ih ne dijeli na gospodarske i uslužne. Uz pomoć navodi u kojim je županijama naseljenost veća odnosno manja.	Uz manju pomoć navodi primjere utjecaja prirodne osnove na naseljenost i gospodarstvo županije. Djelomično razlikuje proizvodne i uslužne gospodarske djelatnosti.	Opisuje nekoliko primjera utjecaja prirodne osnove na naseljenosti i gospodarske djelatnosti županije. Otkriva da je gospodarstvo županije povezano s upravljanjem novcem te županije.	Zaključuje da naseljenost županije ovisi o njenim prirodnim obilježjima (reljefu, klimi, vodi, tlu). Uspoređuje gustoću nasljednosti i prirodna obilježja županije. Na odabranim primjerima opisuje gospodarske djelatnosti pojedine županije stavljajući ih u odnos s prirodnim obilježjima, ali i strukturom stanovništva.
Opisuje elemente identiteta svoje tradicijske regije.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Opisuje elemente identiteta svoje tradicijske regije</i> “ po zadanim elementima.	Navodi barem jedno obilježje identiteta svoje tradicijske regije (npr. hranu, nošnju, glazbu).	Navodi elemente identiteta svoje tradicijske regije, a neke od njih i opisuje.	Samostalno opisuje elemente identiteta svoje tradicijske regije. Spoznaje da se tradicijske regije razlikuju prema pojedinim obilježjima.	Istražuje obilježja identiteta svoje tradicijske regije i uspoređuje ih sa susjednim tradicijskim regijama. Navodi i opisuje važnost svoje tradicijske regije.
ISHOD: DIZ OŠ A.3.2. Učenik se orijentira u naselju i zavičaju uz pomoć plana grada (naselja) i geografske karte.					
RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Opisuje značenje pojmova orijentacija, stajalište, obzor (vidokrug) i horizont (obzornica).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Opisuje značenje pojmova orijentacija, stajalište, obzor (vidokrug) i horizont (obzornica)</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć i navođenje učitelja jednostavno opisuje značenje pojedinih pojmova vezanih uz snalaženje u prostoru. Ne povezuje pojam vidokrug s	Opisuje značenje pojmova orijentacija, stajalište, obzor i horizont. Na poznatim primjerima razlikuje stajalište i obzor. Zna da se lakše snalazimo u poznatim prostorima.	Samostalno opisuje značenje pojmova orijentacija, stajalište, obzor i horizont. Uz manju pomoć uspoređuje okoliš škole promatran s najvišeg i najnižeg stajališta.	Bez teškoća opisuje značenje pojmova vezanih uz snalaženje u prostoru. Sinonime za pojedine opise koristi u novijim situacijama. Uočava da na obzor utječu vremenske

		obzorom te obzornica s pojmom horizont.			prilike i izgled krajolika. Zaključuje da je snalaženje u prostoru važno za pojedina zanimanja.
Određuje glavne i sporedne strane svijeta u prostoru i na karti.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Određuje glavne i sporedne strane svijeta u prostoru i na karti</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć karte i učitelja može navesti glavne i sporedne strane svijeta, ali naučeno ne koristi u novim situacijama.	Može uz manju pomoć odrediti glavne i sporedne strane svijeta u prostoru i na karti. U novim situacijama vidljive su poteškoće s određivanjem strana svijeta.	Većinom samostalno određuje glavne i sporedne strane svijeta u prostoru i na karti. Snalažljivost je većinom vidljiva i u novijim situacijama. Prepoznaje strane svijeta na kojima Sunce izlazi i zalazi.	Samostalno određuje glavne i sporedne strane svijeta na karti i na prostoru koju mu nije otprije poznat. Istražuje o orijentaciji pomoću strana svijeta tijekom povijesti.
Koristi se kompasom za određivanje glavnih strana svijeta.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Koristi se kompasom za određivanje glavnih strana svijeta</i> “ po zadanim elementima.	Pojam kompas mu je otprije poznat, ali nije siguran za što se koristi. Uz pomoć može odrediti glavne strane svijeta. Pokazuje nedovoljno razumijevanje principa rada kompasa.	Spoznaje da je kompas uređaj kojim određujemo strane svijeta. Jasno određuje smjer sjevera, ali treba pomoć u određivanju ostalih strana svijeta.	Na kompasu može očitati glavne strane svijeta, a uz minimalnu pomoć i sporedne strane svijeta. Pravilno koristi kompas.	Istražuje mehanizam rada kompasa i bez poteškoća određuje glavne i sporedne strane svijeta. Služi se kompasom u svakodnevnoj situaciji. Istražuje zanimljive činjenice o kompasu.
Opisuje načine određivanja strana svijeta.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Opisuje načine određivanja strana svijeta</i> “ po zadanim elementima.	Navodi samo osnovne načine određivanja strana svijeta (npr. kompas). Ne može samostalno opisati određivanje strana svijeta.	Navodi da se strane svijeta mogu odrediti pomoću pojava u prirodi. Opisuje barem jedan način određivanja strana svijeta (npr. pomoću Sunca, zvijezda, mahovina, godova na stablu)	Navodi i opisuje većinu načina određivanja strana svijeta. Upoznat je da se moderna tehnologija koristi za određivanje strana svijeta. Uz pomoć uspoređuje određivanje strana svijeta pomoću kompasa i prirodnih pojava.	Istražuje i opisuje načine određivanja strana svijeta. Zaključuje da strane svijeta možemo odrediti na prirodan način proučavajući prirodne pojave, ali i uz pomoć moderne tehnologije (npr. GPS) te da prirodne pojave nisu pouzdane u orijentaciji.

Uspoređuje veličinu objekata u prostoru i na planu grada (naselja).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „Uspoređuje veličinu objekata u prostoru i na planu grada (naselja)“ po zadanim elementima.	Nije samostalan u objašnjavanju odnosa veličina, već daje poznate primjere. Ponekad pronalazi objekte na planu, ali mu je potrebno puno pomoći pri povezivanju s njihovim stvarnim veličinama.	Uz pomoć uspoređuje veličinu objekata u stvarnom prostoru i na planu grada (naselja). Prepoznaje da plan predstavlja prikaz stvarnosti, ali teže objašnjava razloge smanjenog prikaza. Pomoću navođenja prepoznaje objekte na planu koji su veći, a koji manji u odnosu na stvarni prikaz.	Većinom samostalno uspoređuje veličinu objekta u stvarnom prostoru i na planu grada (naselja). Točno prepoznaje da su objekti na planu smanjeni prikaz stvarnih objekata.	Samostalno i precizno prepoznaje i objašnjava veličinu objekta u prostoru i na planu grada (naselja). Bez teškoća prepoznaje i objašnjava razlike u veličini objekata na raznim planovima grada. Primjenjuje stečeno znanje u složenijim situacijama (npr. crta plan svoga mjesta s označenim objektima.)
Razlikuje na planu grada (naselja) i geografskoj karti društvene od drugih elemenata geografske karte.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „Razlikuje na planu grada (naselja) i geografskoj karti društvene od drugih elemenata geografske karte“ po zadanim elementima.	Nesiguran je u razlikovanju društvenih od drugih elemenata geografske karte na planu grada (naselja) i geografskoj karti.	Uz manju pomoć razlikuje na planu grada (naselja) i geografskoj karti društvene od drugih elemenata geografske karte.	Većinom samostalno razlikuje na planu grada (naselja) i geografskoj karti društvene od drugih elemenata geografske karte.	Istražuje na planu grada i geografskoj karti društvene od drugih elemenata geografske karte. Objašnjava da se pri crtanju plana koristimo tlocrtom. Prikazuje tlocrt odabranog predmeta ili područja.
Objašnjava važnost tumača (legende) karte.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „Objašnjava važnost tumača (legende) karte“ po zadanim elementima.	Navodi postojanost tumača na karti. Pokazuje nedovoljno razumijevanje veze između simbola na karti i njihovog značenja u tumaču.	Uz pomoć objašnjava važnost tumača karte. Navodi da je tumač karte važan, ali ne može objasniti razloge.	Samostalno objašnjava važnost tumača (legende) karte. Čita plan mjesta pomoću tumača znakova. S manjim pogreškama tumači većinu simbola. Razumije osnovnu ulogu tumača karte u snalaženju u prostoru. Navodi pojedina zanimanja u	Otkriva da svaka karta posjeduje svoj tumač (legendu) te na odabranom primjeru objašnjava važnost tumača. U objašnjavanju smještaja pojedinih sastavnica tumača na karti koristi strane svijeta. Izrađuje plan

				kojima se ljudi služe tumačem karte.	mjesta u kojem živi koristeći se tumačem karte.
Određuje svoje stajalište i odredište na planu grada (naselja) i/ili na geografskoj karti.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda <i>„Određuje svoje stajalište i odredište na planu grada (naselja) i/ili na geografskoj karti“</i> po zadanim elementima.	Nesamostalno određuje svoje stajalište na planu grada (naselja), a veće teškoće ima u određivanju stajališta na geografskoj karti. Odredište ne može samostalno odrediti.	Određuje svoje stajalište i odredište na planu grada (naselja) i/ili na geografskoj karti.	Uglavnom samostalno određuje svoje stajalište na planu grada (naselja) i/ili na geografskoj karti. Navodi smjer kretanja od stajališta do odredišta služeći se tumačem karte.	Samostalno određuje svoje stajalište i odredište na planu grada (naselja) i geografskoj karti. Određuje najkraći put od stajališta do odredišta.
Kreće se u prostoru zavičaja prema stranama svijeta i objektima iz okoline koristeći se planom grada (naselja) i/ili geografskom kartom.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda <i>„Kreće se u prostoru zavičaja prema stranama svijeta i objektima iz okoline koristeći se planom grada (naselja) i/ili geografskom kartom“</i> po zadanim elementima.	Nedovoljno samostalno se kreće u prostoru zavičaja prema stranama svijeta i objektima iz okoline koristeći se planom grada (naselja) i/ili geografskom kartom.	Uz manju podršku kreće se i orijentira u prostoru zavičaja prema stranama svijeta i objektima iz okoline. Pri tome koristi plan grada (naselja) i/ili geografsku kartu.	Samostalno se kreće u prostoru zavičaja prema stranama svijeta i objektima iz okoline koristeći se planom grada (naselja) i/ili geografskom kartom. Procjenjuje nakreću i najdulju rutu kretanja.	Snalazi se u zavičajnome okružju prema stranama svijeta, analizira plan mjesta, geografsku kartu i međudnos prostornih obilježja zavičaja i načina života te izrađuje plan neposrednoga okružja.

B. DRUŠTVO I ZAJEDNICA U VREMENU					
ISHOD: DIZ OŠ B.3.1. Učenik opisuje vremenska razdoblja primjenjujući vremenski slijed.					
RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Opisuje vremenska razdoblja: desetljeće, stoljeće, tisućljeće i era.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda <i>„Opisuje vremenska razdoblja: desetljeće, stoljeće, tisućljeće i era“</i> po zadanim elementima.	Navodi vremenska razdoblja: desetljeće, stoljeće, tisućljeće i era, ali ih ne opisuje. Ne može primijeniti znanje u rješavanju zadataka (npr. odrediti u kojem se stoljeću nalazimo).	Uz pomoć opisuje vremenska razdoblja: desetljeće, stoljeće, tisućljeće i era. Za eru navodi događaj od kojeg se broje godine. Slabije primjenjuju znanje prilikom rješavanja zadataka.	Samostalno opisuje vremenska razdoblja: desetljeće, stoljeće i tisućljeće. Prepoznaje pojam ere, ali je vidljiva nesigurnost u pojašnjenju.	Samostalno, detaljno i točno opisuje svako vremensko razdoblje. Definira pojam ere i razlikuje je od manjih vremenskih razdoblja. Istražuje kako se izračunavaju i označavaju vremenska razdoblja.

Reda kronološki vremenska razdoblja na unaprijed pripremljenoj lenti vremena.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Reda kronološki vremenska razdoblja na unaprijed pripremljenoj lenti vremena</i> “ po zadanim elementima.	Uz značajnu pomoć reda kronološka razdoblja na unaprijed pripremljenoj lenti vremena. Ne može samostalno odrediti novo razdoblje.	Uz manju pomoću uspješno reda kronološki vremenska razdoblja na unaprijed pripremljenoj lenti vremena.	Prepoznaje kronološki slijed vremenskih razdoblja prikazujući ih na unaprijed pripremljenoj lenti vremena. Dobro se snalazi i na samostalno pripremljenoj lenti vremena.	Odlično se služi lentom vremena za računanje vremenskih razdoblja, dana u tjednu, mjeseca u godini itd. Događaje iz prošlosti zna označiti na lenti vremena.
Opisuje svoje prvo desetljeće izdvajajući značajne događaje na lenti vremena.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Opisuje svoje prvo desetljeće izdvajajući značajne događaje na lenti vremena</i> “ po zadanim elementima.	Navodi neke događaje iz svog prvog desetljeća te i uz pomoć označava na lenti vremena.	Opisuje nekoliko značajnih događaja iz svog prvog desetljeća te ih izdvaja na lenti vremena.	Događaje iz svog prvog desetljeća većinom točno opisuje i uspješno označava na lenti vremena. Sposoban samostalno izraditi lentu vremena svog prvog desetljeća.	Samostalno na lenti vremena označava i opisuje najvažnije događaje iz svog života (rođenje, polazak u vrtić, školu, važnije događaje u obitelji). Istražuje najvažnije povijesne događaje tijekom vremena u kojem živi te ih unosi na lentu vremena.
ISHOD: DIZ OŠ B.3.2. Učenik objašnjava ulogu povijesnih osoba i događaja u oblikovanju identiteta tradicijske regije u kojoj živi.					
RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Imenuje istaknute povijesne osobe, događaje i kulturno-povijesne spomenike svoje tradicijske regije.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Imenuje istaknute povijesne osobe, događaje i kulturno-povijesne spomenike svoje tradicijske regije</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć učitelja imenuje barem jednu povijesnu osobu, događaj i kulturno-povijesni spomenik svoje tradicijske regije. Ne povezuje povijesnu osobu i ulogu koju je ostvarila tijekom života, a važna je za tradicijsku regiju u kojoj živi.	Prepoznaje i imenuje najvažnije povijesne osobe, događaje i kulturno-povijesne spomenike svoje tradicijske regije. Prepoznaje ulogu povijesnih osoba, ali nije samostalan u objašnjavanju njihovog značaja za tradicijsku regiju.	Većinom samostalno imenuje i opisuje istaknute povijesne osobe, događaje i kulturno-povijesne spomenike svoje tradicijske regije. Navodi uloge povijesnih osoba za značaj svoje tradicijske regije.	Istražuje istaknute povijesne osobe, događaje i kulturno-povijesne spomenike koristeći se relevantnim informacijama koje pronalazi na internetu ili drugoj literaturi. Uspješno pojašnjava značaj povijesnih osoba, događaja i spomenika za svoju tradicijsku regiju. Pojašnjava uzročno-

					posljedične veze između događa i povijesnih osoba.
Objašnjava utjecaj istaknutih povijesnih osoba i povijesnih događaja na identitet tradicijske regije u kojoj živi koristeći se povijesnim izvorima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Objašnjava utjecaj istaknutih povijesnih osoba i povijesnih događaja na identitet tradicijske regije u kojoj živi koristeći se povijesnim izvorima</i> “ po zadanim elementima.	Navodi barem jednu istaknutu povijesnu osobu i jedan povijesni događaj na identitet regije u kojoj živi. Slabije povezuje povijesni izvor s povijesnom osobom ili događajem.	Navodi utjecaj povijesnih osoba i događaja na identitet tradicijske regije u kojoj živi, a uz pomoć učitelja dobro koristi povijesne izvore.	Većinom samostalno objašnjava utjecaj istaknutih povijesnih osoba i povijesnih događaja na identitet regije u kojoj živi koristeći se povijesnim izvorima.	Samostalno istražuje povijesne izvore regije u kojoj živi i otkriva postojanje istaknutih povijesnih osoba i povijesnih događaja. Objašnjava povezanost povijesnih osoba s događajima koji su utjecali na identitet tradicijske regije u kojoj živi.
Prikazuje značajne povijesne događaje tradicijske regije na lenti vremena.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Prikazuje značajne povijesne događaje tradicijske regije na lenti vremena</i> “ po zadanim elementima.	Navodi barem jedan povijesni događaj značajan za tradicijsku regiju kojoj pripada te ga uz pomoć prikazuje na lenti vremena. Ne navodi zašto je događaj važan za tradicijsku regiju.	Uz povremenu pomoć prikazuje nekoliko značajnih događaja tradicijske regije na lenti vremena.	Većinom samostalno odabire povijesne događaje tradicijske regije kojoj pripada te ih uspješno prikazuje na lenti vremena.	Znatijeljno istražuje i opisuje najvažnije događaje svoje tradicijske regije te ih uspješno prikazuje na lenti vremena. Pojašnjava razloge važnosti značajnih događaja svoje tradicijske regije.
Povezuje uzroke i posljedice značajnih povijesnih događaja tradicijske regije.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Povezuje uzroke i posljedice značajnih povijesnih događaja tradicijske regije</i> “ po zadanim elementima.	Navodi barem jedan povijesni događaj tradicijske regije za koji, uz pomoć, navodi uzrok i posljedicu, ali bez vidljivog pokušaja povezivanja.	Imenuje više povijesnih događaja te uz manju pomoć povezuje uzroke i posljedice imenovanih događaja. Veze između uzroka i posljedica pojašnjava s malo više razumijevanja.	Uspješno navodi i povezuje uzroke i posljedice odabranih događaja te njihov utjecaj na život tradicijske regije. Prepoznaje složenost određenih povijesnih događaja.	Temeljem istraženih povijesnih događaja logično i jasno povezuje uzroke i posljedice pojedinih povijesnih događaja tradicijske regije.

C. POJEDINAC U DRUŠTVU I ZAJEDNICI

ISHOD: DIZ OŠ C.3.1. Učenik objašnjava utjecaj pravila, prava i dužnosti na pojedinca i zajednicu.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Objašnjava pravila i dužnosti te posljedice njihova nepoštivanja u zajednici.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Objašnjava pravila i dužnosti te posljedice njihova nepoštivanja u zajednici</i> “ po zadanim elementima.	Uz pomoć zapaža da život u zajednici podliježe poštivanju određenih pravila i dužnosti. Navodi barem jednu posledicu nepoštivanja dogovorenih pravila.	Navodi i opisuje pravila i dužnosti te posljedice njihova nepoštivanja u zajednici.	Samostalno na primjerima objašnjava većinu pravila i dužnosti života u zajednici. Navodi i objašnjava posljedice nepoštivanja pravila.	U odabranoj literaturi istražuje, a potom i pojašnjava pravila i dužnosti pojedinca u odnosu na zajednicu u kojoj živi. Zaključuje kako nepoštivanje pravila i dužnosti utječe na kvalitetu života u zajednici.
Prepoznaje ljudska prava i prava djece u svakodnevnom životu zajednice.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Prepoznaje ljudska prava i prava djece u svakodnevnom životu zajednice</i> “ po zadanim elementima.	Navodi nekoliko temeljnih ljudskih prava i prava djece u svakodnevnom životu zajednice bez dubljeg shvaćanja pojedinog prava.	Djelomično prepoznaje ljudska prava i prava djece u svakodnevnom životu zajednice. Uz pomoć povezuje kršenje prava s pojavom sukoba i nepravde.	Većinom samostalno opisuje ljudska prava i prava djece u svakodnevnom životu zajednice. Na primjerima razlikuje prava od dužnosti i zaključuje da ljudskim pravima osiguravamo uvjete za skladan život u zajednici i razvoj društva.	Ističe na osobnim primjerima važnost postojanja i primjene ljudskih prava i prava djece za stvaranje boljih uvjeta života u zajednici. Zaključuje da se prava ne mogu ostvariti bez izvršavanja dužnosti, a svako kršenje prava dovodi do narušenog suživota u zajednici.
Objašnjava različitost i potrebu tolerancije.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>Objašnjava različitost i potrebu tolerancije</i> “ po zadanim elementima.	Prepoznaje pojmove različitost i tolerancija, ali ne razumije njegovo značenje.	Objašnjava da je tolerancija prihvaćanje i poštivanje različitosti među ljudima.	Na više primjera objašnjava različitost i potrebu tolerancije. Može zaključiti o važnosti tolerancije za dobrobit života u zajednici.	Spoznaje različitost članova zajednice i potrebu tolerancije za skladan život u zajednici. Samostalno iznosi primjere pokazivanja tolerancije i objašnjava utjecaj tolerancije iz primjera na zajednicu.

Objašnjava načine nenasilnog rješavanja sukoba.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „Objašnjava načine nenasilnog rješavanja sukoba“ po zadanim elementima.	Navodi barem jedan način nenasilnog rješavanja sukoba bez dubljeg razumijevanja.	Objašnjava nekoliko načina nenasilnog rješavanja sukoba koji se mogu provesti u svakodnevnom životu.	Naglašava i objašnjava važnost nenasilnog rješavanja sukoba. Opisuje posljedice nasilnog rješavanja sukoba.	Samostalno predlaže vlastite primjere nenasilnog rješavanja sukoba koji uključuju razgovor, dogovor i spremnost na međusobnu suradnju članova zajednice.
ISHOD: DIZ OŠ C.3.2. Učenik objašnjava mogućnosti poboljšanja kvalitete života u zajednici.					
RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Opisuje povezanost rada i zadovoljenja osnovnih životnih potreba.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „Opisuje povezanost rada i zadovoljenja osnovnih životnih potreba“ po zadanim elementima.	Navodi nekoliko primjera osnovnih životnih potreba, ali slabije povezuje pojam rada sa zadovoljenjem tih potreba.	Na jednostavnom primjeru opisuje povezanost rada i zadovoljenja osnovnih životnih potreba.	Samostalno opisuje povezanost rada i zadovoljenja osnovnih životnih potreba.	Zaključuje na primjeru da rad osigurava bolje mogućnosti za zadovoljenje osnovnih životnih potreba u odnosu na nerad.
Opisuje odgovorno trošenje novca i načine štednje na primjerima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „Opisuje odgovorno trošenje novca i načine štednje na primjerima“ po zadanim elementima.	Navodi nekoliko unaprijed poznatih primjera štednje novca. Pomoć je potrebna u opisivanju odgovornog trošenja novca.	Opisuje nekoliko načina odgovornog trošenja novca. Uz manju pomoć navodi načine štednje novca na poznatim primjerima iz svakodnevnog života.	Samostalno navodi primjere odgovornog trošenja novca i načina štednje.	Iznosi na vlastitim primjerima načine odgovornog trošenja novca. Dovodi u vezu pojam štednje i odgovorno trošenje novca.
Opisuje na primjerima iz svakodnevnog života poduzetnost i inovativnost.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „Opisuje na primjerima iz svakodnevnog života poduzetnost i inovativnost“ po zadanim elementima.	Prepoznaje pojmove poduzetnost i inovativnost bez dubljeg shvaćanja i razumijevanja.	Na jednostavnom primjeru iz svakodnevnog života opisuje poduzetnost i inovativnost.	Prepoznaje i objašnjava primjere poduzetnosti i inovativnosti iz svakodnevnog života. Opisuje da su poduzetnost i inovativnost rezultat truda i kreativnog razmišljanja.	Uspoređuje međusobnu povezanost poduzetnosti i inovativnosti. Istražuje inovativna rješenja za pojedine problemske situacije iz svakodnevnog života.
Objašnjava ulogu poduzetnosti i inovativnosti u poboljšanju života zajednice.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „Objašnjava ulogu poduzetnosti i inovativnosti“ po zadanim elementima.	Navodi samo poznate primjere poduzetnosti i inovativnosti koji pomažu u poboljšanju života zajednice.	Objašnjava ulogu poduzetnosti i inovativnosti u poboljšanju života zajednice.	Uz jednostavnije vlastite ideje zaključuje da poduzetnost i inovativnost pomažu u poboljšanju života zajednice.	Zapaža na vlastitim primjerima uzročno-posljedičnu vezu poduzetnosti i inovativnosti u poboljšanju života zajednice.

	<i>u poboljšanju života zajednice“</i> po zadanim elementima.	poboljšanju života zajednice.	zajednice na poznatim primjerima.	donose pozitivne promjene u život ljudi u zajednici.	inovativnosti u poboljšanju kvalitete života zajednice.
--	---	-------------------------------	-----------------------------------	--	---

NASTAVNI PREDMET: PRAKTIČNE VJEŠTINE

U predmetnom kurikulumu Praktične vještine naglasak je na razvoju niza životnih vještina koje će učenici stjecati kroz iskustvo i snalaženjem u konkretnim situacijama iz njihova okružja. Cjelovitim sagledavanjem praktičnih vještina u osnovnoškolskom obrazovanju omogućuje se razvoj učenika u odgovornog mladog građanina koji će u budućnosti moći kritički sagledavati svoje uže i šire tehničko okružje i biti spremniji za više načina osobne uključenosti, aktivnog djelovanja i donošenja odluka. U nastavnom predmetu Praktične vještine omogućit će se učeniku da dosegne što veći stupanj samostalnosti, razvoja motorike i sigurnog rukovanja priborom, alatima i uređajima pri izradi tvorevina te usvajanje sustava vrijednosti djelovanja i rada u skladu s razvojnim osobitostima.

Predmetni kurikulum Praktične vještine (oznaka PV) obuhvaća domene:

- Stvori i djeluj (oznaka A)
- Tehnika oko nas (oznaka B)
- Kvaliteta života (oznaka C)

U nastavnome predmetu Praktične vještine dva su elementa vrednovanja:

- praktičan rad i stvaralaštvo
- primjena vještina

Sastavnica praktičan rad i stvaralaštvo obuhvaća rukovanje materijalima, priborom, alatima i uređajima (preciznost, urednost, točnost), dovršenost tvorevine, ostvarenje ideje u formi, materijalu i mediju (stvaranje skice ili plana, originalnost).

Sastavnica primjena vještina obuhvaća osobne i socijalne vještine, komunikacijske vještine, prezentacijske vještine, poduzetničke vještine, suradništvo, donošenje odluka, odgovornost, samostalnost, rukovanje priborom, alatima i uređajima na siguran način, rješavanje problema, kritički osvrt.

Ishodi iz domene C. Kvaliteta života, PV OŠ C.1.1., PV OŠ C.2.1., PV OŠ C.3.1. i PV OŠ C.4.1., vrednuju se samo formativno, vrednovanjem za učenje i vrednovanjem kao učenje, bez brojčanih ocjena. Prilikom formativnog vrednovanja navedenih ishoda naglasak je na praćenju aktivnog sudjelovanja, osobne odgovornosti i samostalnosti učenika.

Vrednovanje u nastavnom predmetu Praktične vještine treba biti učestalo, različito i redovito tijekom nastavne godine. Cilj vrednovanja nije samo ocjena, već praćenje napredovanja učenika, njegova individualnoga razvoja te usmjeravanje i poticanje učenika kako bi postigao najvišu razinu vještina u skladu sa sposobnostima. Učenik se aktivno uključuje u proces vrednovanja od samoga početka te primjenjuje kriterije za vrednovanje izrađenih tvorevina, stvaralačkoga procesa, osobnih i socijalnih vještina tijekom rada i analize rezultata rada.

Postignuća učenika mogu se opisivati kvalitativnim opisnicima pri čijem se sastavljanju mogu koristiti sljedeći stupnjevi u odnosu na odgojno-obrazovne ishode u kurikulumu:

- iznimno usvojeni odgojno-obrazovni ishodi za taj razred
- usvojeni odgojno-obrazovni ishodi za taj razred
- potrebna podrška u usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda za taj razred u kurikulumu.

Postignuća učenika vrednuju se brojčanom ocjenom. Pritom se zadržava ljestvica školskih ocjena od pet stupnjeva. Zaključna ocjena izriče se brojkom i riječju (nedovoljan – 1, dovoljan – 2, dobar – 3, vrlo dobar – 4, odličan – 5) i ne mora biti jednaka aritmetičkoj sredini pojedinačnih ocjena, osobito ako je učenik pokazao napredak u drugom polugodištu, već se temelji na profesionalnoj prosudbi i odluci učitelja. U zaključnoj ocjeni jednak udio čine ocjene iz oba elementa vrednovanja (praktičan rad i stvaralaštvo te primjena vještina), ali i povratne informacije iz formativnog praćenja učenika.

A. STVORI I DJELUJ

ISHOD: PV OŠ A.3.1. Učenik izrađuje tvorevinu prema uputama koristeći različite materijale, pribor i alat za rad.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
<i>Prilagođava radno mjesto vlastitim potrebama, izvodi radnju preciznog rukovanja priborom, alatima i materijalima, izvodi koordinirano više radnji uz primjenu dviju ili više vještina, izrađuje uporabni predmet prema zadanim mjerama, opisuje postupak izrade uporabnog predmeta.</i>	Učenik ne ostvaruje nijednu sastavnicu navedenu u razradi ishoda.	Učenik djelomično ostvaruje sastavnice navedene u razradi ishoda.	Učenik izrađuje uporabnu tvorevinu prema uputama izvodeći koordinirano više radnji uz primjenu dviju ili više vještina te uz precizno rukovanje priborom, alatima i materijalima.	Učenik uglavnom samostalno uporabnu tvorevinu prema uputama izvodeći koordinirano više radnji uz primjenu dviju ili više vještina te uz precizno rukovanje priborom, alatima i materijalima.	Samostalno izrađuje uporabnu tvorevinu prema uputama izvodeći koordinirano više radnji uz primjenu dviju ili više vještina te uz precizno rukovanje priborom, alatima i materijalima.

ISHOD: PV OŠ A.3.2. Učenik izrađuje umjetničku tvorevinu prema ponuđenoj ideji i vlastitom dizajnu koristeći se različitim materijalima, priborom, alatima i tehnikama za rad.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
<i>Priprema radno mjesto prema uputama, koristi pribor i alat za rad na pravilan i siguran način, ponuđenoj ideji dizajnira umjetničku tvorevinu prema koristeći različite materijale, pribor, alate i tehnike za rad, opisuje svoj uradak i njegovu estetsku vrijednost.</i>	Učenik ne ostvaruje nijednu sastavnicu navedenu u razradi ishoda.	Učenik djelomično ostvaruje sastavnice navedene u razradi ishoda.	Učenik dizajnira umjetničku tvorevinu prema ponuđenoj ideji koristeći se različitim materijalima, priborom, alatima i tehnikama za rad.	Učenik uglavnom samostalno dizajnira umjetničku tvorevinu prema ponuđenoj ideji koristeći se različitim materijalima, priborom, alatima i tehnikama za rad.	Samostalno dizajnira umjetničku tvorevinu prema ponuđenoj ideji koristeći se različitim materijalima, priborom, alatima i tehnikama za rad.

ISHOD: PV OŠ A.3.3. Učenik primjenjuje poduzetnički pristup upravljajući izrađenim i drugima tvorevinama.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
<i>Izrađuje promidžbeni materijal u tiskanom ili digitalnom obliku za izrađene i druge tvorevine; predstavlja promidžbeni</i>	Učenik ne ostvaruje nijednu sastavnicu	Učenik djelomično ostvaruje sastavnice	Učenik predstavlja izrađenu ili drugu tvorevinu i	Učenik uglavnom samostalno predstavlja izrađenu	Samostalno predstavlja izrađenu ili drugu tvorevinu i

<i>materijal u tiskanom ili digitalnom obliku za izrađene i druge tvorevine; predstavlja izrađenu ili drugu tvorevinu uz pomoć promidžbenog materijala; priprema događanje za predstavljanje/prikaz radova; predlaže plan izlaganja na događanju u užem ili širem okružju.</i>	navedenu u razradi ishoda.	navedene u razradi ishoda.	plan izlaganja na događanju uz pomoć promidžbenog materijala.	ili drugu tvorevinu i plan izlaganja na događanju uz pomoć promidžbenog materijala.	plan izlaganja na događanju uz pomoć promidžbenog materijala.
--	----------------------------	----------------------------	---	---	---

B. TEHNIKA OKO NAS

ISHOD: PV OŠ B.3.1. Učenik sastavlja tvorevinu prema zadanim uputama korištenjem alata na siguran način.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
<i>Prepoznaje električne uređaje u užem okružju; provodi postupak izmjene baterije na siguran način; provodi postupak izmjene žarulje na modelu strujnog kruga na siguran način; prepoznaje moguće opasnosti provodeći jednostavne popravke.</i>	Učenik ne ostvaruje nijednu sastavnicu navedenu u razradi ishoda.	Učenik djelomično ostvaruje sastavnice navedene u razradi ishoda.	Učenik provodi postupak izmjene baterije i žarulje na siguran način.	Učenik uglavnom samostalno provodi postupak izmjene baterije i žarulje na siguran način.	Samostalno provodi postupak izmjene baterije i žarulje na siguran način.

ISHOD: PV OŠ B.3.2. Učenik primjenjuje postupke održavanja i zaštite tvorevine.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
<i>Učenik opisuje važnost održavanja tvorevina, prepoznaje utjecaj vremenskih i drugih pojava na tvorevine, provodi postupke zaštite izrađenih i drugih tvorevina od utjecaja vremenskih i drugih pojava.</i>	Učenik ne ostvaruje nijednu sastavnicu navedenu u razradi ishoda.	Učenik djelomično ostvaruje sastavnice navedene u razradi ishoda.	Učenik provodi postupke zaštite izrađenih i drugih tvorevina od utjecaja vremenskih i drugih pojava.	Učenik uglavnom samostalno provodi postupke zaštite izrađenih i drugih tvorevina od utjecaja vremenskih i drugih pojava.	Samostalno provodi postupke zaštite izrađenih i drugih tvorevina od utjecaja vremenskih i drugih pojava.

C. KVALITETA ŽIVOTA

ISHOD: PV OŠ C.3.1. Učenik primjenjuje osnovne vještine brige o sebi.

RAZRADA ISHODA

Učenik priprema zdravi obrok; koristi se priborom i uređajima za pripremanje hrane na siguran način; provodi jednostavne postupke održavanja odjeće i obuće; demonstrira jednostavne oblike pružanja prve pomoći.

ISHOD: PV OŠ C.3.2. Učenik prilagođava kretanje u širem okružju i javnom prijevozu na siguran način.

RAZRADA ISHODA

Učenik demonstrira kretanje u širem okružju i javnom prijevozu posredstvom različitih prometnih sredstava

Učenik demonstrira kretanje u širem okružju i javnom prijevozu posredstvom različitih prometnih sredstava uz navođenje postupaka traženja pomoći u opasnim situacijama.

ISHOD: PV OŠ C.3.3. Učenik demonstrira načine racionalnog raspolaganja novcem.

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi primjer racionalnog i neracionalnog raspolaganja novcem; objašnjava važnost štednje; kreira plan osobne potrošnje i štednje.

Učenik objašnjava racionalno i neracionalno trošenje novca na primjeru osobne potrošnje i štednje.

Napomena: Kod vrednovanja u okviru nastavnog predmeta *Praktične vještine*, ocjene *nedovoljan i dovoljan* predviđene su isključivo za slučajeve kada učenik ustrajno odbija sudjelovati u radu ili pokazuje izrazito minimalna postignuća. U svim ostalim situacijama, kada učenik pokazuje spremnost na rad i ulaže trud, najniža ocjena koja mu se može dodijeliti jest ocjena *dobar*.